

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

**برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی**

(مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)

مصوب شصت و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱

رأی صادره در شصت و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است.

مورد تأیید است

دکتر سید حسن امامی رضوی
دبیر شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورد تأیید است

دکتر جمشید حاجتی
دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی،
بهداشت و تخصصی

مورد تأیید است

دکتر باقر لاریجانی
معاون آموزشی

و دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

رأی صادره در شصت و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر سید حسن هاشمی

وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

رشته: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

دوره: دکتری تخصصی (Ph.D.)

دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی

شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در شصت و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱ بر اساس طرح دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی که به تأیید دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در پنج فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی از تاریخ ابلاغ برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف- دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره می شوند.
ب- موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین، تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.

ج- مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲- از تاریخ ابلاغ این برنامه کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات در زمینه دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳- مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس، استانداردها و ارزشیابی برنامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی در پنج فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

اسامی اعضای کمیته تدوین برنامه آموزشی رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی
در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

نام و نام خانوادگی	دانشگاه
خانم دکتر میترا قریب	علوم پزشکی تهران
خانم دکتر ریسا مجتهدزاده	علوم پزشکی تهران
آقای دکتر آیین محمدی	علوم پزشکی تهران
خانم دکتر میترا ذوالفقاری	علوم پزشکی تهران
آقای دکتر سلیمان احمدی	علوم پزشکی شهید بهشتی
آقای دکتر سید ناصر استاد	علوم پزشکی تهران
خانم دکتر طاهره چنگیز	علوم پزشکی اصفهان
آقای دکتر شهرام یزدانی	علوم پزشکی شهید بهشتی
آقای دکتر کامران سلطانی عربشاهی	علوم پزشکی ایران
خانم دکتر نیکو یمانی	علوم پزشکی اصفهان
خانم دکتر ناهید ظریف صناعتی	علوم پزشکی شیراز
خانم دکتر مانوش مهرابی	علوم پزشکی شیراز
خانم دکتر میترا امینی	علوم پزشکی شیراز
آقای دکتر عباس مکارم	علوم پزشکی مشهد
آقای دکتر حسین کریمی مونقی	علوم پزشکی مشهد
آقای دکتر عظیم میرزازاده	علوم پزشکی تهران
آقای دکتر محمد جلیلی	علوم پزشکی تهران
آقای دکتر سید عبدالرضا مرتضوی طباطبائی	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
خانم سوده مروج	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

همکاران دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

آقای دکتر سید عبدالرضا مرتضوی طباطبائی	معاون دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم راحله دانش نیا	کارشناس مسئول دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
خانم سوده مروج	کارشناس دبیرخانه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

لیست حاضرین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در زمان تصویب برنامه آموزشی
رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

حاضرین:

- آقای دکتر باقر لاریجانی
- آقای دکتر رضا ملک زاده
- آقای دکتر حمید اکبری
- آقای دکتر اسماعیل ایدنی
- آقای دکتر فرهاد ادهمی مقدم (نماینده معاون علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی)
- آقای دکتر علی بیداری
- آقای دکتر حسن بهبودی
- آقای دکتر محمدحسین پورکاظمی
- آقای دکتر مهدی تهرانی دوست
- آقای دکتر محمد تقی جغتایی
- آقای دکتر جمشید حاجتی
- آقای دکتر سید جواد میراسماعیل
- آقای دکتر غلامرضا خاتمی نیا
- آقای دکتر سیدعلی حسینی
- آقای دکتر آبتین حیدرزاده
- آقای دکتر محمد دادگری (نماینده معاونت پرستاری)
- آقای دکتر حسن رزمی
- آقای دکتر سیدمنصور رضوی
- آقای دکتر علیرضا سلیمی (نماینده رئیس کل سازمان نظام پزشکی)
- آقای دکتر محمد شریف زاده
- آقای دکتر محمدرضا صبری
- آقای دکتر سید امیرمحسن ضیایی
- آقای دکتر اکبر فتوحی
- آقای دکتر حسین کشاورز
- آقای دکتر عباس منزوی
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر سید حسن امامی رضوی
- آقای دکتر سیدعبدالرضا مرتضوی طباطبایی

لیست اعضا و مدعوین حاضر در یکصد و نود و چهارمین جلسه

شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۰

حاضرین:

- خانم دکتر هستی ثنایی شعار (نماینده معاونت بهداشت)
- خانم دکتر مهرناز خیراندیش (نماینده سازمان غذا و دارو)
- خانم دکتر فاطمه نبوی زاده (نماینده معاونت تحقیقات و فناوری)
- آقای دکتر فرهاد ادهمی مقدم (به نمایندگی از معاون علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی)
- آقای دکتر حسن بهبودی
- آقای دکتر محمدتقی جغتایی
- آقای دکتر محمد جلیلی
- آقای دکتر جمشید حاجتی
- آقای دکتر سید جواد حاجی میراسماعیل
- آقای دکتر سید علی حسینی
- آقای دکتر عباس منزوی
- آقای دکتر فریدون نوحی
- آقای دکتر سید منصور رضوی
- آقای دکتر علیرضا سلیمی (نماینده سازمان نظام پزشکی)
- آقای دکتر محمد شریف زاده
- آقای دکتر سید حسن امامی رضوی

مدعوین:

- آقای دکتر حسین کریمی مونقی
- خانم دکتر نیکو یمانی
- خانم دکتر ناهید ظریف صناعی
- خانم دکتر ریتم مجتهدزاده
- آقای دکتر سید ناصر استاد
- آقای دکتر سلیمان احمدی
- آقای دکتر سید عبدالرضا مرتضوی طباطبایی

فصل اول

برنامه آموزشی رشته

برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

مقدمه:

رشته " برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی " یکی از حوزه‌های علوم میان‌رشته‌ای است که با درهم آمیختن و ادغام دانش مرتبط در حوزه‌های علوم تربیتی، علوم پزشکی و یادگیری الکترونیکی به مطالعه و ارائه راهکارهای حل چالش‌های آموزشی در حوزه رو به رشد آموزش برخط می‌پردازد. این رشته بر نظریه‌ها و اصول برنامه ریزی و طراحی آموزشی؛ از جمله ابداع و بکارگیری الگوهای برنامه ریزی و طراحی آموزشی، رهبری و اجرای راه حل‌های آموزشی، هدایت و اجرای پژوهش در حوزه برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی تمرکز دارد.

به طور کلی رشته " برنامه ریزی آموزشی " به دلیل اهمیت آن در تعیین و طراحی بهترین شرایط و رویکردهای آموزشی برای نیل به اهداف یادگیری بر اساس نیازهای دانشجو؛ از حدود سالهای ۱۹۲۰ به صورت رسمی در دانشگاه‌های دنیا تدریس شده است. برای نیل به هر هدف آموزشی، رویکردهای مختلفی متصور است. برنامه ریزی آموزشی میتواند بهترین شرایط و رویکردهای آموزشی را برای نیل به اهداف یادگیری و بر اساس نیازهای دانشجو تعیین و طراحی کند. از آنجا که یادگیری الکترونیکی، آمیزه‌ای از فناوری و آموزش است، برنامه ریزی به عنوان پلی ارتباطی با در نظر گرفتن نظریات یادگیری، کیفیت آموزش را تضمین میکند. در آموزش‌های حضوری معمولاً مدرس نقش برنامه ریز آموزشی را نیز انجام می‌دهد، البته پژوهشها نشان داده‌اند جدا شدن دو نقش (برنامه ریز آموزشی از مدرس) منجر به ارائه آموزش اثربخش‌تری میگردد. در آموزش‌های مجازی به علت لزوم برنامه‌ریزی قبل از شروع دوره و عدم امکان تغییر بسیاری از تصمیمات اخذ شده و صرف هزینه، زمان و کار زیاد؛ سنجه‌های کیفیت یادگیری الکترونیکی بر لزوم جدایی این دو نقش تأکید داشته و یکی از استانداردهای کیفیت در مؤسساتی که به ارائه یادگیری الکترونیکی می‌پردازند، استفاده از برنامه ریز آموزشی است؛ همچنین با توجه به خصوصیت ویژه رشته‌های علوم پزشکی، وجود برنامه ریز آموزشی متخصص برای برنامه ریزی و ارائه موفقیت‌آمیز و اثربخش یادگیری الکترونیکی الزامی است.

برای تدوین برنامه از الگوی کرن (Kern) استفاده شده است که متعاقباً در ادامه با جزئیات شرح داده می‌شود. تأسیس این رشته به عنوان بالاترین و عالی‌ترین مقطع تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌های علوم پزشکی می‌تواند نیازها و وابستگی‌های علمی و تخصصی کشور را به علوم مربوطه مرتفع ساخته و موجب ارتقای چشمگیر است درمان و برنامه‌ها و اشاعه رویکردهای نوین آموزشی در حوزه یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی گردد.

عنوان رشته به فارسی و انگلیسی:

برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

E-Learning Planning in Medical Sciences (Ph.D.)

تعریف رشته:

رشته دکترای تخصصی " برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی " از جمله حوزه‌های علوم میان‌رشته‌ای و مرتبط باحوزه‌های علوم تربیتی، یادگیری الکترونیکی و علوم پزشکی است. موضوع اصلی این رشته " برنامه ریزی در یادگیری الکترونیکی " است. همچنین موضوع محوری دیگر، مربوط به " ویژگی‌های رشته‌های علوم پزشکی " از جمله آموزش مهارت‌های بالینی و آزمایشگاهی در عین حفظ ایمنی و سلامت بیماران و مددجویان است. از این رو متخصصین " برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی " می‌توانند با بهره گیری از دانش و فناوری روز، علاوه بر تربیت نیروی انسانی در زمینه یادگیری الکترونیکی، به عنوان مدیران، طراحان و برنامه ریزان مؤسسات آموزشی به گسترش نظام یادگیری الکترونیکی در حوزه علوم پزشکی ایفای نقش نمایند.

روش تدوین برنامه:

برای تدوین برنامه این رشته از الگوی کرن و همکاران (۱۹۹۸) شامل شش مرحله؛ تشخیص مسئله و نیازسنجی کلی، نیازسنجی هدفمند، تعیین اهداف، تعیین راهبردها، اجرا و ارزشیابی استفاده شد که با چهارچوب تدوین برنامه آموزشی حاضر منطبق شده و طبق آن ارائه میگردد.

در مرحله اول و نیازسنجی کلی؛ ضرورت پیشنهاد این مقطع با توجه به بیانیه هفتمین همایش کشوری یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (بند هشتم) به تاریخ ۶ آذرماه ۱۳۹۳ مبنی بر لزوم تصویب و راه اندازی مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته یادگیری الکترونیکی مد نظر قرار گرفت، همچنین در این مرحله نتایج نشست‌های تخصصی دست‌اندرکاران و ذینفعان آموزش مجازی در همایش‌های کشوری یادگیری الکترونیکی در آموزش علوم پزشکی (برگزار شده توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور) و کنفرانس‌های بین‌المللی یادگیری و آموزش الکترونیکی (برگزار شده توسط دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت علوم) اهمیت بومی سازی و منطبق نمودن الگوهای آموزشی مبتنی بر یادگیری الکترونیکی با نیازهای کشور را مورد تأیید قرار داد. نتایج نشست‌های تخصصی حاکی از این بود که با توجه به گسترش رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در سرتاسر دنیا و تخصصی بودن این رشته؛ مقطع کارشناسی ارشد این رشته که از سال ۸۹ مصوب شده، برای برآوردن نیازهای کشور کافی نبوده و تدوین برنامه‌های تخصصی در مقطع Ph.D. این رشته ضروری است.

در مرحله دوم یا نیازسنجی هدفمند، مصاحبه با دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد یادگیری الکترونیکی، بحث‌های گروهی متمرکز؛ با مشارکت دانشکده مجازی دانشگاه علوم پزشکی تهران به عنوان قطب علمی یادگیری الکترونیکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز به عنوان قطب آموزش الکترونیکی، و صاحب نظران آموزش مجازی و آموزش پزشکی از سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور انجام شد در همین رابطه؛ مطالعه تطبیقی جهت بررسی برنامه درسی دانشگاه‌های جهان که دارای رشته برنامه ریزی با تمرکز بر یادگیری الکترونیکی بودند به عمل آمد و برنامه دانشگاه‌هایی چون Capella و Old Dominion (ایالات متحده آمریکا) و Lancaster (انگلستان)، Assumption (تایلند) Oberta de Catalunya (اسپانیا) و... که به ارائه این رشته در سطح PhD می‌پردازند، بر اساس الگوی بردی (Bereday)؛ در چهار مرحله توصیف، تفسیر، همجواری و مقایسه انجام شد و پیش نویس برنامه درسی با لحاظ نمودن شرایط خاص آموزشی رشته‌های علوم پزشکی تدوین گردیده و جهت نیازسنجی هدفمند در جلسات تخصصی صاحب‌نظران مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

در مراحل بعدی جهت تبیین اهداف، راهبردها، روش اجرا و ارزشیابی برنامه؛ در مورد ماهیت دروس و اهمیت نسبی هر درس، تعداد واحد و پیش نیاز هر درس از صاحب نظران آموزش الکترونیکی و آموزش پزشکی نظرخواهی گردید، سپس داده‌های به دست آمده تحلیل و دروس برنامه آموزشی مقطع دکتری تخصصی رشته "برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی"؛ پیش نیاز آنها و تعداد واحد هر یک تعیین گردید؛ همچنین نحوه اجرا و ارزشیابی برنامه با در نظر گرفتن آیین‌نامه‌ها و سایر برنامه‌های در حال اجرا در کشور بازبینی شد. در نهایت سرفصل دروس در نشست خبرگان پیشنهاد و مصوب شده و فرم برنامه آموزشی پیشنهادی بر اساس مطالعات و مصوبات جلسات، تدوین و نهایی گردید.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

- قبولی در آزمون ورودی مطابق ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- داوطلبان ورود به دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی باید دارای دانشنامه به شرح ذیل باشند:
- ۱- کارشناسی ارشد رشته های برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی، آموزش پزشکی و تکنولوژی آموزشی در علوم پزشکی
- ۲- دکتری عمومی (پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی)

مواد امتحانی و ضرایب آن:

داوطلبین جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات در مدارک تحصیلی مورد پذیرش مواد امتحانی و ضرایب هر سال تحصیلی به دفترچه آزمون دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه نمایند.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

الف) تاریخچه مختصر رشته در دنیا

رشته "برنامه ریزی آموزشی" به دلیل اهمیت آن در تعیین و طراحی بهترین شرایط و رویکردهای آموزشی برای نیل به اهداف یادگیری بر اساس نیازهای دانشجویان؛ از حدود سالهای ۱۹۲۰ به صورت رسمی در دانشگاه‌های دنیا تدریس شده است. تحصیلات دانشگاهی همواره به دنبال فعال کردن دانشجویان و افزایش ارزش تجربیات یادگیری آنان بوده است و تا به حال به صورت سنتی، حضوری و از طریق ارائه مستقیم توسط استاد صورت گرفته است. در قرن بیست و یکم با متحول شدن فناوری، استفاده از آموزش مجازی مورد توجه دانشگاه‌ها قرار گرفت. فناوری‌های نوین از جمله اینترنت و وب دو چهره آموزش دانشگاهی را متحول کرده‌اند. هر روز تعداد بیشتری دانشجوی جهت تحصیل و یادگیری به محیط آموزش مجازی و برخط روی می‌آورند. با توجه به گسترش یادگیری الکترونیکی در دانشگاه‌ها، آشنایی با رویکرد نظام مند برنامه‌ریزی و تولید مواد آموزشی اثربخش در این حوزه از اهمیت به سزایی برخوردار می‌باشد.

تمرکز بر یادگیری الکترونیکی در این رشته در سالهای اخیر مورد توجه قرار گرفته است؛ از آنجا که یادگیری الکترونیکی، آمیزه‌ای از فناوری و آموزش است، برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی به عنوان پلی ارتباطی بین محتوا و فناوری با در نظر گرفتن نظریات یادگیری، کیفیت آموزش را تضمین میکند. در حال حاضر دانشگاه‌های متعددی در آسیا، اروپا و آمریکا از جمله دانشگاه های Assumption کشور تایلند، Capella و Old Dominion ایالات متحده آمریکا، Lancaster و Leicester انگلستان و... به ارائه این رشته در سطح PhD می‌پردازند. دوره های PhD یادگیری الکترونیکی به دو شکل عمده برگزار می‌شود:

الف) در تعدادی از دانشگاه‌ها از جمله دانشگاه Assumption در کشور تایلند برنامه دکتری مبتنی بر پژوهش (research-based program) است.

ب) در تعدادی دیگر از دانشگاه‌ها، از جمله دانشگاه Capella در ایالات متحده آمریکا، این مقطع مبتنی بر آموزش بوده (course-based) و در انتهای دوره آموزشی، دانشجوی رساله خود را ارائه می‌کند.

ب) تاریخچه مختصر رشته در ایران

در ایران، مقطع کارشناسی ارشد رشته " برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی" در سال ۱۳۸۹ مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی شده است. ضرورت رشته دکتری نیز در شورای عالی

برنامه ریزی در مرداد ۱۳۹۶ به تصویب رسیده است. برنامه (کوریکولوم) حاضر در مقطع دکتری برای اولین بار در ایران پیشنهاد می شود.

جایگاه یا جایگاه های شغلی دانش آموختگان:

دانش آموختگان در نظام آموزشی-بهداشتی-درمانی از نقش یک برنامه ریز آموزشی تا متخصص یادگیری الکترونیکی و یا عضو هیئت علمی را عهده دار خواهند شد. جایگاه های شغلی متفاوت دانش آموختگان در مکان های مختلف ذیل قابل دستیابی است:

الف- مراکز و دانشکده های مجازی دانشگاه های علوم پزشکی کشور

ب- مراکز مطالعات و توسعه آموزش و دفاتر توسعه آموزش دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی کشور

ج- شرکت های دانش بنیان و مراکز تخصصی آموزش مجازی

د- مراکز تحقیقاتی و پژوهشکده ها

فلسفه (ارزش ها و باورها):

در تدوین این برنامه، بر ارزش های زیر تاکید می شود:

- تربیت دانش آموختگانی که در فرایندی مادام العمر باحفظ احترام و پایبندی به عقاید اسلامی و کرامت انسانی، بالاترین استانداردهای اخلاقی و حرفه ای را در حوزه یادگیری الکترونیکی علوم پزشکی رعایت نمایند
- تحقق مبانی ارزشی، اولویت ها و اهداف اسناد بالا دستی کشور از جمله سند چشم انداز، سند نقشه جامع علمی کشور، نقشه جامع علمی سلامت، آخرین برنامه توسعه، و سند تحول و نوسازی آموزش پزشکی کشور
- فراهم کردن محیط علمی همراه با امکانات یادگیری، همکاری، نوآوری، خلاقیت، تفکر نقادانه و اقدامات منطقی در حوزه یادگیری الکترونیکی علوم پزشکی
- ایجاد انگیزه مثبت در اعضاء هیئت علمی رشته های مختلف علوم پزشکی جهت همکاری و حمایت از یکدیگر و گسترش همکاری های میان رشته ای
- عدالت محوری در فراهم ساختن شرایط برای شکوفایی استعداد های افراد در حوزه علوم پزشکی از طریق آموزش مجازی
- بومی سازی و منطبق کردن یادگیری الکترونیکی با فرهنگ، زبان و شرایط حاکم بر جامعه اسلامی
- رعایت حق طبع و نشر (copy right) برای ارتقاء و خلق آثار جدید به نحوی که مؤلفین قادر به کنترل و استفاده از منافع اثر خود باشند.
- تربیت دانش آموختگانی که با ارائه فعالانه خدمات خود، نیازهای متنوع جامعه پزشکی کشور را مد نظر قرار داده و با کمک به توانمندسازی نیروی انسانی تیم سلامت در راستای ارتقاء سلامت جامعه و کیفیت زندگی گام بردارند.
- تربیت دانش آموختگانی که فن آوری را به عنوان ابزاری در خدمت ارتقاء سلامت جامعه با دیدی جامع نگر بکار بندند.
- تربیت دانش آموختگانی که با استفاده از فن آوری سطح دانش و آگاهی عمومی را در زمینه سلامت ارتقاء داده و منجر به توزیع عادلانه آگاهی و نگرش آحاد جامعه در حوزه سلامت گردند.

دورنما (چشم‌انداز):

در نظر است طی ده سال آینده، با توجه به عدم وجود مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی با گرایش علوم پزشکی در دانشگاه‌های منطقه، ایران به عنوان قطب علمی این رشته در علوم پزشکی در منطقه شناخته شود.

رسالت (ماموریت):

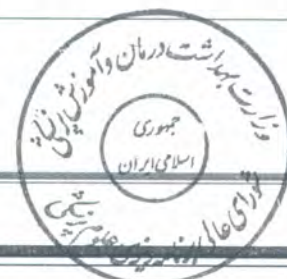
رسالت این دوره تربیت نیروهای آگاه به مسائل عملی روز، کارآمد، متعهد و خلاق در زمینه برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی بوده به نحوی که دانش آموختگان قادر به تربیت نیروی انسانی؛ طراحی و انجام پژوهش‌های بنیادی-کاربردی، رهبری و مدیریت در زمینه یادگیری الکترونیکی بوده و بتوانند با جلب همکاری‌های میان‌رشته‌ای ضمن در نظر گرفتن خصوصیات اسلامی-فرهنگی کشور موجب هدایت نوآوری‌ها، نظریه پردازی، طراحی الگوهای کارآمد و بومی و ارتقاء اثربخشی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی گردند.

توانمندی‌های و مهارت‌های اصلی مورد انتظار

دانش آموختگان این دوره باید توانمندی‌ها و مهارت‌های مورد نیاز را بر اساس جدول زیر کسب کنند:

جدول تطبیقی وظایف و توانمندی‌های مورد انتظار از دانش آموختگان و دروس مرتبط با آنها

توانمندی	وظایف حرفه ای	کد درس
آموزش مهارت‌های یاددهی-یادگیری اثربخش در محیط‌های حضوری و (مجازی)	- تحلیل و تعیین نیازهای آموزشی - برنامه ریزی و طراحی تدریس و تدوین طرح دوره - اجرای موثر تدریس - ارزشیابی تدریس	۰۴، ۰۶، ۱۲، ۱۶، ۱۸، ۱۹
پژوهش و نگارش مقالات علمی	- تولید دانش در حوزه یادگیری الکترونیکی از طریق طراحی، هدایت و اجرای پروژه‌ها و پژوهش‌های بنیادی و کاربردی - تعیین اولویت پژوهشی و مسئله پژوهش - طراحی طرح تحقیقاتی - اجرا و تهیه گزارش علمی - مشارکت در تدوین و انتشار مقالات علمی - رعایت اصول اخلاق و مالکیت معنوی در پژوهش	۰۱، ۰۲، ۰۳، ۰۵، ۰۸، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۲۱
مدیریت مبتنی بر شواهد	- تحلیل موقعیت و امکان‌سنجی - سیاستگذاری و راهبری - برنامه ریزی و سازماندهی - پایش، نظارت و ارزشیابی	۰۸، ۱۴، ۲۲، ۲۳
تفکر نقادانه و مهارت‌های حل مسئله	- اتخاذ رویکرد مبتنی بر تفکر نقاد و حل مسئله در مواجهه با موقعیت‌های چالش برانگیز یا مبهم	۰۱، ۰۳، ۰۴، ۱۰، ۱۴، ۱۶، ۱۷، ۲۳

کد درس	وظایف حرفه ای	توانمندی
۱۵، ۰۶، ۰۵	<ul style="list-style-type: none"> - تبیین و ایفای نقش در محیط های کاری حضوری و فضای مجازی بر اساس اصول حرفه ای گری - رعایت مسائل اخلاقی و حق مالکیت معنوی 	حرفه ای گری (Professionalism) و رعایت اصول اخلاقی
۱۴، ۰۶، ۰۵	<ul style="list-style-type: none"> - برقراری ارتباط موثر و اصولی با سایرین - انجام کار گروهی و پذیرفتن نقش و مسوولیت های مرتبط در گروه - مدیریت و راهبری گروه های کاری مرتبط با تخصص - مدیریت تعارض در موقعیت های حرفه ای 	مهارت های ارتباطی و انجام کار گروهی
۱۱، ۱۰، ۰۹، ۰۴ ۱۸، ۱۷، ۱۳، ۱۲ ۱۹	<ul style="list-style-type: none"> - ابداع و بکارگیری الگوها و مدل های به روز برای ایجاد تغییر و نوآوری مبتنی بر نیازهای بومی در زمینه یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی - طراحی برنامه ها و نرم افزارهای مبتنی بر پارادایم های آموزشی نوین مانند تحلیل گر یادگیری (Learning analytics)، بازی پردازی (gamification) و ... مطابق با روند روز دنیا 	خلاقیت و نوآوری در حوزه تخصصی
۱۱، ۱۰، ۰۹، ۰۷ ۲۰	<ul style="list-style-type: none"> - تفسیر و تحلیل وضعیت سیستم های یادگیری الکترونیکی - برنامه ریزی و طراحی آموزشی سیستم های یادگیری الکترونیکی مبتنی بر نیازها و سفارش کارفرما - پایلوت، استقرار و نگهداری سیستم های یادگیری الکترونیکی - ارزشیابی سیستم های یادگیری الکترونیکی - به روز سازی طراحی و اجرای برنامه بر اساس پیشرفت های علمی روز حوزه آموزش مجازی 	استقرار سیستم های یادگیری الکترونیکی
۱۱، ۱۰، ۰۹، ۰۷ ۲۰	<ul style="list-style-type: none"> - تحلیل کوریکولوم آموزشی مدنظر و شرایط اجرای آن در دانشگاه برای امکان سنجی چگونگی استقرار یادگیری ترکیبی - برنامه ریزی، طراحی آموزشی و الگوسازی برای منظور فوق - اجرا، ارزشیابی و توسعه مستمر یادگیری ترکیبی - به روز سازی طراحی و اجرای برنامه بر اساس پیشرفت های علمی روز حوزه آموزش مجازی - توانمندسازی مدرسان مرتبط برای استقرار یادگیری ترکیبی در دروس 	استقرار یادگیری ترکیبی (Blended Learning) در آموزش رشته های حضوری در سطح دروس نظری، عملی/آزمایشگاهی و بالینی

کد درس	وظایف حرفه ای	توانمندی
۲۰، ۱۸، ۱۲، ۰۷	- طراحی آموزشی مبتنی بر اصول و نظریه های طراحی چندرسانه ای ها - تدوین سناریوی محتوا - ارزشیابی محتوای الکترونیکی - برآورد هزینه و صرفه اقتصادی - ارائه مشاوره به مولفین محتوای الکترونیکی	تولید محتوای الکترونیکی چندرسانه ای
۲۲، ۱۰، ۰۹	- طراحی و استقرار الگوهای ارزشیابی و اعتباربخشی سیستم ها و مراکز مجری آموزش مجازی - فرا ارزشیابی (metaevaluation) برنامه های ارزشیابی اعتباربخشی سیستم ها و مراکز مجری آموزش مجازی	ارزشیابی و اعتباربخشی برنامه ها و موسسات آموزش مجازی
۲۰، ۱۱، ۱۰	- تحلیل و تعیین نیازها - تدوین RFP - نظارت و مدیریت بر اجرا و استقرار نرم افزارها - ارزشیابی مستمر نرم افزارها - مدیریت نگهداری، به روز رسانی و توسعه و تحقیق نرم افزارها	طراحی و انتخاب نرم افزارها و پلاتفرم های مرتبط با یادگیری الکترونیکی

ج: مهارت‌های عملی مورد انتظار:

مهارت			
حداقل تعداد موارد انجام مهارت برای یادگیری			
مشاهده	کمک در انجام	انجام مستقل	کل دفعات
۱	۱	۱	۳
۱	۱	۳	۵
۳	۳	۳	۹
۴	۳	۲	۹
۱	۱	۳	۵

راهبردهای آموزشی:

این برنامه بر راهبردهای زیر استوار است:

- تلفیقی از دانشجو و استاد محوری
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (Problem based learning)
- یادگیری مبتنی بر شواهد (evidence-based learning)
- راهبردهای یادگیری خودراهبر، تعاملی و مشارکتی

روش‌ها و فنون آموزشی:

در این دوره، روش‌ها و فنون آموزشی زیر استفاده می‌شوند:

- تکنیک‌های آموزش مجازی همزمان و غیر همزمان مانند کلاس مجازی، تالار گفتگو، وبینار، ویدئو کنفرانس، شبیه‌سازی و...
- سمینار و کنفرانسهای داخل گروهی، بین گروهی، بین رشته‌ای و بین دانشگاهی
- پروژه و کارهای عملی انفرادی و گروهی
- کارآموزی در فیلم‌های مرتبط از جمله دفتر مشاوره یادگیری الکترونیکی
- بحث در گروه‌های کوچک، کارگاه‌های آموزشی، ژورنال کلاب و کتاب خوانی و ارائه مورد (case presentation)
- مشارکت در آموزش رده‌های پایین‌تر به عنوان کمک مدرس و تدریس در کارگاه‌های آموزشی مرتبط با رشته
- خودآموزی (self study) و آموزش مادام‌العمر (life long learning)

انتظارات اخلاقی و قانونی از فراگیران:

انتظار می‌رود که فراگیران:

- مقررات مرتبط با رعایت مالکیت فکری (copy right) محصولات الکترونیکی و محیط‌های مجازی را رعایت نمایند.
- منشور حقوقی (پیوست ۱) بیماران را در انجام پژوهش دقیقاً رعایت نمایند.
- شئون اسلامی و فرهنگی را در محیط‌های مجازی رعایت نمایند.
- از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می‌کنند، محافظت نمایند.
- در نقد برنامه‌ها، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه‌ای را رعایت کنند.
- به استادان، کارکنان، هم‌دوره‌ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام‌آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- مبانی امنیت سایبری را رعایت نماید.
- مقررات مربوط به Dress code (پیوست ۲) را رعایت کند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety) محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند.

ارزیابی فراگیر:

الف- روش ارزیابی

دانشجویان با روشهای زیر ارزیابی خواهند شد.

- کتبی
- شفاهی
- عملی (طراحی و تولید محتواها و سامانه‌های آموزش مجازی و ..)
- آزمون تعاملی رایانه‌ای
- ارزیابی کارپوشه (e-portfolio) شامل: ارزیابی کارنما (e-Log book)، نتایج آزمونهای انجام شده، مقالات، تشویق‌ها و تذکرات، گواهی‌های انجام کار و نظایر آن همراه با Reflection دانشجویان و بازخورد استادان

ب- دفعات ارزیابی:

- مستمر
- دوره‌ای
- نهایی

دانشجویان مطابق با مقررات آموزشی مقطع دکتری تخصصی بعد از پایان بخش آموزشی برنامه، در آزمون جامع شرکت می‌کنند و سپس وارد بخش پژوهشی برنامه می‌شوند.

فصل دوم

حداقل نیازهای برنامه آموزشی

رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

حداقل هیات علمی مورد نیاز (تعداد - گرایش - رتبه)

تعداد اعضای هیئت علمی گروه آموزشی متقاضی حداقل باید پنج نفر باشند که حداقل ۶۰٪ آنها باید واجد مدرک PhD با گرایش‌های مرتبط با یادگیری الکترونیکی و از راه دور بوده و مابقی با گرایش آموزش پزشکی قابل قبول است. همچنین حداقل یک نفر از این افراد باید رتبه دانشیاری داشته باشد. اعضای غیر ثابت و پاره وقت به صورت مدعو برای همکاری دعوت خواهند شد.

کارکنان دوره دیده یا آموزش دیده مورد نیاز برای اجرای برنامه:

- کارشناس گروه متولی برنامه
- متخصص IT با تجربه کار در حوزه یادگیری الکترونیکی و تولید محتوای الکترونیکی (حداقل یک نفر)

فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز:

فضای عمومی مورد نیاز عبارتند از:

- محیط مناسب فیزیکی برای گروه آموزشی متولی برنامه (دارای اتاقهای مناسب برای استادان و دانشجویان، کلاسهای درسی و سالن کنفرانس)
- وجود دانشکده یا مرکز یادگیری الکترونیکی فعال در دانشگاه متولی که امکانات آن در اختیار آموزش دانشجویان باشد.
- اینترنت با سرعت کافی
- اتاق رایانه و امکانات رایانه ای متناسب با تعداد دانشجو
- کتابخانه

فضاهای اختصاصی مورد نیاز:

- نرم افزارهای مدیریت یادگیری (LMS, LCMS, ...) مناسب برای ارائه رشته‌های مجازی مطابق با استانداردهای مربوطه
- امکانات کلاس مجازی و ویدئوکنفرانس
- اتاق اکوستیک با امکانات فنی مربوطه
- کتابخانه الکترونیکی حاوی منابع الکترونیکی و دیجیتالی مرتبط با رشته

جمعیت‌های مورد نیاز:

دانشجویان علوم پزشکی و سایر رشته‌های مرتبط و اعضای هیأت علمی علوم پزشکی به عنوان جامعه ای که هدف برنامه ریزی آموزشی در این رشته هستند، محسوب می شوند.

رشته‌ها و تخصص‌های مورد نیاز:

- متخصصین IT با تجربه کار در زمینه یادگیری الکترونیکی و تولید محتوا
- دانش آموختگان رشته‌های برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی، تکنولوژی آموزشی، آموزش پزشکی، فناوری اطلاعات و ارتباطات، انفورماتیک پزشکی و سایر رشته‌های مرتبط با فضای سایبر

عرصه‌های آموزشی مورد نیاز:

عرصه مورد نیاز، دانشکده یا مرکز متولی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی است که حداقل موارد زیر را داشته باشد:

- سه دوره پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد رشته "برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی" به صورت مجازی داشته باشد.
- نیروی انسانی هیات علمی و کارشناس متخصص آموزش، IT مطابق با آیین نامه دوره های آموزش از راه دور در دانشگاه های علوم پزشکی کشور (حداقل ۵۰٪ کادر هیأت علمی تخصص گرایش های یادگیری الکترونیکی و آموزش از راه دور) داشته باشند.
- آیین نامه ها و دستورالعمل های شفاف و مصوب در مورد خدمات ارائه شده آموزش مجازی داشته باشد.
- زیرساخت های سخت افزاری و نرم افزاری (Digital library, LCMS, LMS...) برای سیستم های یادگیری الکترونیکی را داشته باشد.
- ساختار مناسب و بستر لازم برای تولید و ارزشیابی محتوای الکترونیکی داشته باشد.
- ساختار و نظام تعریف شده برای ارزشیابی جامع فعالیت های یادگیری الکترونیکی جاری داشته باشد.

مرجع تصمیم گیرنده برای راه اندازی دوره در دانشگاه های متقاضی:

ارایه و بررسی درخواست راه اندازی رشته در دانشگاه های متقاضی، بر اساس گردش کار مرسوم در سطح وزارت متبوع ابتدا در دبیرخانه شورای عالی آموزش مجازی و سپس در شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی کشور مطرح می گردد.

فصل سوم

مشخصات دوره و دروس

برنامه آموزشی

رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

مشخصات دوره:

نام دوره: دکتری تخصصی (Ph.D.) برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

E-Learning Planning in Medical Sciences (Ph.D.)

طول دوره و ساختار آن:

براساس آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشد.

تعداد کل واحد های درسی:

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۴۴ واحد است که به شرح زیر می باشد:

- واحدهای اختصاصی اجباری (Core) ۱۷ واحد
- واحدهای اختصاصی اختیاری (Non Core) ۵ واحد
- پایان نامه* ۲۰ واحد
- جمع کل ۴۲ واحد

* علاوه بر پایان نامه های پژوهش محور متداول در مقطع دکترای تخصصی (Ph.D.) ، پایان نامه محصول محور با ملاحظه نوآوری و اثرگذاری با تصویب شورای آموزشی دانشکده متولی قابل قبول می باشد.

جدول الف: دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره دکترای تخصصی (Ph.D.) رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیشنیاز یا همزمان	
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع		
۰۱	پژوهش در آموزش	۱	۱	۲	۱۷	۲۴	۵۱	-	
۰۲	آمار تحلیلی	۱	-	۱	۱۷	-	۱۷	-	
۰۳	شیوه نگارش متون علمی	-	۱	۱	-	۲۴	۲۴	-	
۰۴	نظریه های یادگیری در آموزش پزشکی	۲	-	۲	۲۴	-	۲۴	-	
۰۵	اخلاق و تعهد حرفه ای در یادگیری الکترونیکی	۱	-	۱	۱۷	-	۱۷	-	
۰۶	رویکردها و روشهای تدریس مجازی در علوم پزشکی	۰/۵	۰/۵	۱	۹	۱۷	۲۶	-	
۰۷	اصول و مبانی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی	۱	-	۱	۱۷	-	۱۷	-	
۰۸	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی *	۰/۵	۰/۵	۱	۹	۱۷	۲۶	-	
		جمع			۱۰				

* علاوه بر واحدهای دوره، دانشجو موظف است با تشخیص گروه آموزشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، تمامی یا تعدادی از دروس کمبود یا جبرانی (جدول الف) را بگذرانند.
* گذراندن این درس برای همه دانشجویانی که قبلاً آن را نگذرانیده‌اند، به عنوان درس کمبود یا جبرانی الزامی می باشد.

جدول ب: دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

پیشنیاز یا همزمان	تعداد ساعات درسی					تعداد واحد درسی					نام درس	کد درس
	جمع	کارآموزی	کارگاهی	عملی	نظری	جمع	کارآموزی	کارگاهی	عملی	نظری		
-	۶۸	-	۵۱	-	۱۷	۲	-	۱	-	۱	برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۱)	۰۹
۰۹	۸۵	۵۱	-	-	۳۴	۳	۱	-	-	۲	برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۲)	۱۰
-	۶۸	-	-	۳۴	۳۴	۳	-	-	۱	۲	ملزومات سخت افزاری و نرم افزاری یادگیری الکترونیکی	۱۱
۱۰	۶۸	۵۱	-	-	۱۷	۲	۱	-	-	۱	طراحی محتوای الکترونیکی در آموزش علوم پزشکی	۱۲
۰۹	۳۴	-	-	-	۳۴	۲	-	-	-	۲	رویکردهای نوین یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی	۱۳
-	۳۴	-	-	-	۳۴	۲	-	-	-	۲	مدیریت و رهبری آموزشی	۱۴
-	۵۱	-	-	۳۴	۱۷	۲	-	-	۱	۱	روش های تحقیق کیفی	۱۵
-	۲۶	-	-	۱۷	۹	۱	-	-	۰/۵	۰/۵	آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد	۱۶
										۱۷	جمع	

جدول ج: دروس اختصاصی اختیاری (noncore) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D.) رشته برنامه ریزی آموزشی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیشنیاز یا همزمان
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱۷	آینده نگاری در یادگیری الکترونیکی	۱	-	۱	۱۷	-	۱۷	۱۰
۱۸	یادگیری مبتنی بر بازی و بازی پردازی در آموزش علوم پزشکی	۱	-	۱	۱۷	-	۱۷	۱۲
۱۹	واقعیت مجازی و افزوده در آموزش علوم پزشکی	۱	-	۱	۱۷	-	۱۷	۱۰
۲۰	اقتصاد در یادگیری الکترونیکی	۱	-	۱	۱۷	-	۱۷	۱۱ و ۱۲
۲۱	تحلیل داده ها در تحقیقات کیفی	۱	۱	۲	۱۷	۳۴	۵۱	۱۵
۲۲	تضمین کیفیت و اعتباربخشی در نظام های یادگیری الکترونیکی	۱/۵	۰/۵	۲	۲۶	۱۷	۴۳	۱۰
۲۳	مدیریت تغییر در نظام های یادگیری الکترونیکی	۲	-	۲	۳۴	-	۳۴	۱۴
جمع								۱۰

* دانشجوی می‌بایست ۵ واحد از دروس فوق (جدول ج) را متناسب با موضوع پایان نامه موردنظر، موافقت استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده بگذرانند.

کارگاه های برنامه:

دانشجویان موظفند برای شرکت در آزمون جامع، در کارگاه های کار با دو نرم افزار رایج و به روز تولید محتوای الکترونیکی و نیز امنیت سایبری شرکت کرده و گواهی آن را تا قبل از آزمون جامع به واحد آموزشی مربوطه ارائه دهند.

کد درس: ۰۱

نام درس: پژوهش در آموزش

پیشنیازها یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

کسب دانش و مهارت‌های لازم برای کاربردی‌ترین روش‌شناسی پژوهشی مبتنی بر اصول علمی و اخلاقی برای طراحی و اجرای پژوهش‌های بنیادی کاربردی به طور کلی و در حوزه آموزش علوم پزشکی

شرح درس:

تعالی و توسعه‌ی هر سازمان و برنامه و همچنین تولید دانش و فناوری در هر حوزه‌ی علمی و فنی مستلزم کاربردی‌ترین پژوهش‌های علمی است. این موضوع در عرصه‌ی نوپایی همچون آموزش علوم پزشکی برای تولید دانش و فناوری بومی و یا بومی‌سازی و سازگار ساختن فناوری خارجی با شرایط خاص کشور اهمیت مضاعف پیدا می‌کند، بدیهی است که کارشناسان و مدیران نظام‌های آموزشی به کسب دانش و مهارت‌های اساسی در زمینه روش‌شناسی پژوهش نیاز دارند، بر همین اساس این درس با هدف کلی و سرفصل‌های ذیل تدوین یافته است.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- روش علمی و ماهیت پژوهش‌های آموزشی
- برنامه‌ریزی پژوهشی و چارچوب کلی پیشنهاد پژوهشی
- بیان مسئله و گزاره‌های پژوهش (هدف پژوهش، سؤال و فرضیه پژوهشی)
- بررسی پیشینه پژوهش
- انواع روش‌های پژوهش کمی در آموزش
- جامعه پژوهشی، نمونه‌گیری، روش‌های نمونه‌گیری، ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات، و ویژگی‌های ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات، روش‌های آماری و نحوه گزارش دهی در انواع پژوهش‌های کمی
- آشنایی با مجلات معتبر حوزه آموزش و آموزش علوم پزشکی
- روند پژوهش‌های روز در حوزه آموزش علوم پزشکی
- نقد مقالات پژوهشی معتبر در حوزه آموزش علوم پزشکی
- تدوین پیشنهاد پژوهشی

منابع اصلی درس:

1. 1-Cohen, Louis; Manion, Lawrence and Morrison, Keith. Research Methods in Education. Routledge. Last edition
2. 2-Lichtman, Marilyn V. Qualitative Research in Education: A User's Guide. SAGE Publications. Last edition
3. WHO, A practical guide for health Researchers, EMRO

۴. نصر، احمد رضا و همکاران. روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روان‌شناسی، تالیف

مردیت گال و همکاران، انتشارت سمت. آخرین چاپ

۵. مقالات معتبر مرتبط

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان پایان ترم

- ارائه یک پیشنهاد پژوهشی

- انجام تکالیف و پروژه‌ها

کد درس: ۰۲

نام درس: آمار تحلیلی

پیشنیاز یا همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با آمار تحلیلی و کاربرد آن در پژوهش‌های آموزشی با رویکرد یادگیری الکترونیکی

شرح درس: همانگونه که پژوهش‌های آموزشی روز به روز پیچیده تر می شوند، روش‌های متنوع تری را باید برای تحلیل نتایج آنها به کار گرفت. در این درس سعی بر آن است تا دانشجویان با انواع روش‌ها و آزمون‌های آماری مورد استفاده در تحقیقات آموزشی و کاربرد و جایگاه آنها آشنا شوند و بتوانند از روش‌های صحیح برای تولید شواهد پژوهشی در این زمینه استفاده کنند. همچنین نقد مقالات و بررسی روش‌های آمار تحلیلی به کار رفته در آمارها می‌تواند دانشجویان را در انتخاب برترین شواهد یاری کند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- آمار توصیفی و تفاوت آن با آمار تحلیلی

- روش علمی، متغیر، فرضیه

- آزمون‌های همبستگی

- آمار همبستگی و تجربی

- آمار تک متغیره و دو متغیره

- طرح‌های تجربی و شبه تجربی

- انواع توزیع‌ها

- تست های پارامتریک (One-sample T test, Paired T test, 2 Sample T test, One way ANOVA, Post-Hoc test)

- تست های نان پارامتریک (Wicoxon signed rank test, Wicoxon rank sum test, Masnn-whitney U, test, Kruskal-Wallis test, Bonferroni correlation)

- محاسبه قدرت ارتباط (Strength of Association)

- اصول کلی Factor Analysis

منابع اصلی درس:

۱. حیدرعلی هومن، استنباط آماری در پژوهش رفتاری، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، تهران. آخرین چاپ

۲. روش های آماری و شاخص های بهداشتی، دکتر کاظم محمد و همکاران، آخرین چاپ

۳. اصول آمار زیستی، تالف برنارد روسنر، ترجمه دکتر علی عمیدی، انتشارات نشر دانشگاهی، آخرین چاپ.

۴. اصول و روشهای آمار زیستی، تالیف واین. و. دانیل، ترجمه دکتر سیدمحمد تقی آیت اللهی، انتشارات امیرکبیر، آخرین چاپ

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- آزمون پایان ترم

- انجام تکالیف و پروژه ها

کد درس: ۰۳

نام درس: شیوه نگارش متون علمی

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: عملی

هدف کلی درس: آشنایی فراگیران با اصول نگارش متون علمی (مقاله، پایان نامه، تکالیف تشریحی دروس) و کسب مهارت در نگارش یک مقاله اصیل پژوهشی

شرح درس:

پژوهش، فرایند پردازش اطلاعات است که مهمترین ویژگی‌اش تولید علم در تاریخ آن علم می‌باشد و دارای هویت جمعی است. این درس مراحل نگارش متون علمی از جمله نگارش مقاله، پایان نامه، گزارش تشریحی تکالیف مورد بررسی و نقد قرار می‌گیرد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت عملی):

- دسته بندی و شناخت اصول نگارش انواع متون علمی
- تعیین و تدوین اجزای مقاله اصیل پژوهشی: تمرین نگارش یک مقاله کوتاه پژوهشی
- انتخاب مجله مناسب و فرآیند پذیرش و چاپ مقاله.
- سیستم مرور و ارزشیابی مقاله، خود ارزیابی توسط نویسنده
- تفاوت های اساسی بین نگارش مقاله، پایان نامه، گزارش تشریحی تکالیف.

منابع اصلی درس:

1. Peat, Jennifer. Scientific Writing easy when you know how. London, BMJ Books. Last edition
2. Day, Robert A. How to Write and Publish a Scientific Paper. Cambridge University Press. Last edition
3. Related Journal articles

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- ارزشیابی متن علمی نوشته شده توسط دانشجو
- انجام تکالیف و پروژه ها

کد درس: ۰۴

نام درس: نظریه‌های یادگیری در آموزش پزشکی

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با کاربرد نظریه‌های یادگیری در آموزش علوم پزشکی

شرح درس:

نظریه‌های یادگیری در واقع اصول و کلیت‌هایی هستند که زمینه‌ی یادگیری و شرایط آن را تبیین می‌کنند. در حالیکه افراد عصر حاضر در دنیایی از ارزشهای متعارض زندگی می‌کنند، شناخت آراء متعارف و دیدگاه‌های نوین، ساختار و کیفیت آموزش مورد نظر را تبیین می‌کند. این درس به کاربرد نظریه‌های یادگیری با فعالیت‌های مرتبط با طراحی آموزشی می‌پردازد؛ و کاربرد نظریه‌های یادگیری در آموزش علوم پزشکی را مورد بحث قرار می‌دهد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- بررسی و نقد نظریه‌های یادگیری (نظریه‌های رفتارگرایی، شناخت گرایی، سازاگرایی و سایر نظریه‌های یادگیری روزآمد)
- دانشجو محوری، استاد محوری و یادگیری خود راهبر در یادگیری الکترونیکی
- سبک‌های یادگیری و یادگیری الکترونیکی
- کاربرد نظریه‌ها در یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی
- کاربرد نظریه‌های یادگیری در نوآوری آموزشی

منابع اصلی درس:

1. Bresler, Liora and Cooper, David and Palmer, Joy. Fifty Modern Thinkers on Education: From Piaget to the Present Day. Routledge; Last edition
2. Clark, R and Mayer, R. E-Learning and the science of instruction. John Wiley & sons; Last edition
3. Smaldino, Sharon and Albright, Michael and Zvacek, Susan. Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education. Pearson; Last edition
4. Anderson, Terry and Elloumi, Fathi. The Theory and Practice of Online Learning. Au Press; Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه‌ها

کد درس: ۰۵

نام درس: اخلاق و تعهد حرفه‌ای در یادگیری الکترونیکی

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با اصول اخلاق حرفه‌ای، کسب مهارت در درک و تحلیل مسایل در حوزه یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر حوزه سلامت و آموزش علوم پزشکی

شرح درس: هر چند توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات، دستیابی و به طور خاص آموزش الکترونیکی، بهره‌برداری و انتشار حجم زیادی از داده‌ها و اطلاعات را برای جوامع فراهم و تسهیل نموده است. مسایل و چالش‌های اخلاقی و بعضاً قانونی وجود دارد که در بسیاری از موارد با توجه به نوپایی این عرصه، هنوز پاسخ‌های جامع و کاملی ندارند. مسایل و چالش‌های اخلاقی همچون حفظ و تامین حقوق و مالکیت فکری، سرقت ادبی، کیفیت خدمات و محصولات، پاسخگویی مناسب و کافی به نیازها و تقاضاهای ذی‌نفعان، مخاطبان و در نهایت جامعه از این جمله‌اند. این امر به خصوص در حوزه سلامت و آموزش علوم پزشکی ارزش و اهمیت ویژه‌ای دارد و لازم است دانشجویان این رشته اشراف کافی به این مقولات داشته باشند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- روانشناسی اخلاق و اخلاق در اطلاعات با تمرکز بر حوزه آموزش علوم پزشکی
- قانون کپی رایت در عصر دیجیتال و حقوق مالکیت معنوی و فکری
- سرقت نرم‌افزاری، علل و علاج‌های ممکن
- تاثیر فناوری بر اخلاق حرفه‌ای
- مسایل دسترسی عمومی و فوری به اطلاعات برخط
- مدیریت اخلاقی اطلاعات مصرف‌کننده با تمرکز بر حوزه آموزش علوم پزشکی
- تعادل بین حقوق خصوصی افراد و نیازهای اطلاعاتی و علمی
- رازداری، حفظ محرمانگی و امنیت اطلاعات در حوزه مراقبت و آموزش پزشکی
- کدهای اخلاقی در حوزه فناوری اطلاعات و یادگیری اطلاعاتی
- رعایت اصول حرفه‌ای و اخلاقی در کارهای گروهی و ارتباطات کاری
- طراحی نظام حمایتی برای حل تعارضات و مسائل اخلاقی
- چالش‌های اخلاقی برای دست‌اندرکاران نظام‌های اطلاعات و ارتباطات

منابع اصلی درس:

1. Freeman, L A and Peace, G, Information Ethics: Privacy and intellectual property, USA: Information Science Publishing; Last edition
2. Brennan, L. and Johnson, V, Social, Ethical and Policy Implications of Information Technology, USA: Information Science publishing ; Last edition
3. Demiray, Ugar & Sharma, Ramesh C.& Demiray, Ugur. Ethical Practices and Implications in Distance Learning ; Last edition
4. Strike, Kenneth & Jonas, A & Soltis, F. The Ethics Of Teaching; Last edition
5. Shapiro, Joan Poliner & Stefkovich, Jacqueline. Ethical Leadership and Decision Making in Education; Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان کتبی پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه‌ها

کد درس: ۰۶

نام درس: رویکردها و روش‌های تدریس مجازی در علوم پزشکی

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با رویکردها و روش‌های تدریس مجازی در علوم پزشکی

شرح درس:

یکی از ضروری‌ترین تحولات در نظام‌های آموزشی، از جمله یادگیری الکترونیکی، تحول در رویکردها و روش تدریس مدرسان و مدیران اجرایی نظام آموزشی است. برای دستیابی به چنین تحولی، دانش‌آموختگان باید دانش و بینش صحیحی از راهبردهای و روش‌های مختلف یاددهی - یادگیری در فضای مجازی داشته باشند. درس حاضر یکی از مباحث اساسی و بنیادی در یاددهی - یادگیری است و جنبه‌های مختلف روش‌های تدریس مجازی را مورد بحث قرار می‌دهد. تمرکز درس بر حوزه علوم پزشکی، دانشجویان را علاوه بر روش‌های تدریس مجازی در دروس نظری و عملی، با روش‌های تدریس مناسب برای ارتقای آموزش بالینی نیز آشنا می‌کند.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

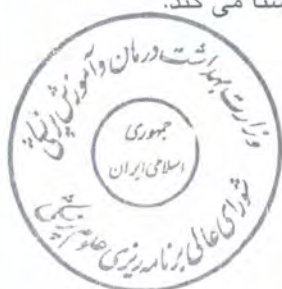
- انواع روش‌های یاددهی - یادگیری در یادگیری الکترونیکی با تاکید بر علوم پزشکی
- نقش مدرس مجازی در آموزش علوم پزشکی
- تحلیل تفاوت نقش مدرس مجازی با حضوری در آموزش علوم پزشکی
- انواع بازخورد و کاربرد آن در یادگیری الکترونیکی
- آشنایی با طیف انواع فعالیت‌های یادگیری انفرادی، گروهی، جامعه‌یادگیرنده و جستجوگر (Community of inquiry) در فضای مجازی
- تعاملات در فضای مجازی با رعایت اصول حرفه‌ای‌گری، اخلاقی و مهارت‌های ارتباطی
- تدوین طرح دوره برای درس الکترونیکی یا ترکیبی
- تحلیل و نقد موقعیت‌های یاددهی - یادگیری

منابع اصلی درس:

1. Garrison, DR and Anderson, Terry. E-Learning in the 21st century; Routledge-Falmer: Last edition
2. Pollock, Jane. Feedback, the hinge that join teaching and learning. Corwin. Last edition .
3. Hall, Gene and Quinn, Linda and Gollnick, Donna. Introduction to teaching. Sage. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان کتبی پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه‌ها

کد درس: ۰۷

نام درس: اصول و مبانی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم عمده یادگیری الکترونیکی، انواع و تاریخچه آن با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی

شرح درس:

یادگیری الکترونیکی شکلی از یادگیری است که از طریق ابزارهای الکترونیکی متنوع عرضه، با شیوه‌های مختلف کنترل و اجرا می‌شود و اجرای آن بدون محدودیت زمانی و مکانی می‌باشد. طراحی و ارائه صحیح و عملی برنامه‌ها و پروژه‌های یادگیری الکترونیکی مستلزم برخورداری از دانش پایه و بنیادی آن است. این درس دانشجویان را با تعاریف، مفاهیم اساسی و کلی یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی بعنوان مقدمه‌ای بر دروس بعد آشنا می‌سازد.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- تعاریف و مفاهیم اساسی در آموزش و یادگیری الکترونیکی
- آشنایی با طیف انواع یادگیری الکترونیکی و ترکیبی
- آشنایی با طیف انواع محتواهای الکترونیکی
- آموزش مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات
- تاریخچه یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی
- آشنایی با مولفه‌های نظام یادگیری الکترونیکی
- یادگیری الکترونیکی در دانشگاه‌های عصر اطلاعات با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی

منابع اصلی درس:

1. Anderson T; The theory and practice of online learning; Canada: AGMV Marquis; Last edition
2. Fernandez, B., Sanchez, J., Gomea, Y. Computers and education, Elearning from theory to practice, Springer, Last edition
۳. بروور و استوت؛ به سوی یادگیری بر خط؛ ترجمه مشایخ و بازرگان، تهران: انتشارات آگاه، آخرین چاپ

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه

کد درس: ۰۸

نام درس: سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس:

دانشجو باید در پایان این درس بتواند با موتورهای جستجوگر و نقش پنج نرم افزار اسپایدر(عنکبوت)، کرول(خزنده)، ایندکسر(بایگانی کننده)، دیتابیس(بانک اطلاعاتی) و رنکر(رتبه بندی کننده)، در آنها آشنا شود. بتواند تفاوت و توانایی این نرم افزارها را در چند موتور جستجوگر Bing, Yahoo, google و .. شناخته و با هم مقایسه کند. همچنین ضمن آشنایی با چند موتور جستجوگر Meta Search Engine بتواند با روش‌ها، جستجو و عوامل موثر بر آن، جستجوی پیشرفته، سیستم بولین Boolean Operators خطاهای موجود در کوتاهی کلمات کلیدی(Truncation) مانند Asterisk کاربرد پرانترها و تاثیر متقابل کلمات کلیدی برنتایج جستجو، آشنا شود. دانشجو باید به امکانات موجود در نرم افزارهای مرتبط با اینترنت Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome آشنا شود. از دیگر اهداف این درس آشنا شدن دانشجو با سرویس کتابخانه‌ی دانشگاه محل تحصیل می باشد. آگاهی دانشجو به بانک‌های اطلاعاتی و ناشرین مرتبط با علوم بهداشتی و پزشکی، سایت‌های مهم در علوم بهداشتی و پزشکی بخصوص PubMed, Cochrane معیارهای سنجش مقالات (مانند Citations)، مجلات (Impactfactor) و نویسندگان (H-index) و یکی از نرم افزارهای مدیریت منابع Reference Manager الزامی است.

شرح درس:

در این درس دانشجو با روش‌های جستجوی علمی، مشکلات جستجو در اینترنت و فایق آمدن بر آنها آموزش خواهد دید. با مفاهیم سنجش مقالات، مجلات و جستجو در بعضی از سایت‌های ناشرین مهم آشنا خواهد شد. بدین ترتیب دانشجو قادر خواهد شد جستجوی سازماندهی شده‌ای از مرورگرها و بانک‌های اطلاعاتی داشته باشد. در نهایت دانشجو قادر به ایجاد کتابخانه اختصاصی توسط یکی از نرم افزارهای مدیریت منابع خواهد شد تا براساس آن مجموع منابع مورد نیاز خود را برای نگارش پایا نامه، مقالات و گزارشات تهیه نماید.

رئوس مطالب: (۹ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی)

- آشنایی با موتورهای جستجوگر عمومی، تفاوت آنها و مقایسه چند موتور جستجوگر با هم از نظر جستجوی یکسان (کار عملی: انجام انفرادی جستجوی پیشرفته، جستجو بولین Not, Or, And در جستجوگر PubMed در کلاس)
- آشنایی با نقش پنج نرم افزار اسپایدر(عنکبوت)، کرول(خزنده)، ایندکسر(بایگانی کننده)، دیتابیس(بانک اطلاعاتی) و رنکر(رتبه بندی کننده)، در هر موتور جستجوگر
- آشنایی با مرورگرهای Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome و امکانات آنها(کار عملی: مرتب کردن و ذخیره Favorite در فلاش دیسک)
- آشنایی با سرویس‌های موجود در کتابخانه دانشگاه محل تحصیل شامل دسترسی به مجلات داخلی و خارجی و نرم افزار جامع
- آشنایی با ناشرین مانند Elsevier, EBSCO, Wiley, Springer
- آشنایی با بانک‌ها و منابع اطلاعاتی Web of Science, Science, Scopus, ProQuest, Biological Abstract و ...
- آشنایی با پایگاه‌های استنادی

- آشنایی با بانک جامع مقالات پزشکی Medlib, Iranmedex, Irandoc و ...
 - روش‌های جستجو از طریق سرعنوان‌های موضوعی پزشکی (MeSH)
 - آشنایی با معیارهای سنجش مقالات (مانند Citation)، سنجش مجلات (Impact Factor) و سنجش نویسندگان (H-index) در بانک‌های اطلاعات ذی‌ربط
 - آشنایی با کاربرد DOI
 - آشنایی با PubMed و مجموعه‌ای از مقالات بانک اطلاعاتی مدلاین، بانک ژن، نرم‌افزارهای آنلاین موجود در آن
 - آشنایی با نرم‌افزار EndNote و ایجاد یک کتابخانه شخصی از منابع بطور عملی
- منابع اصلی درس:

1. www.medlib.ir
2. www.proquest.com
3. www.ncbi.nlm.nih.gov

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- آزمون در طول نیمسال تحصیلی ۲۵٪
- آزمون کتبی پایان نیمسال ۵۰٪
- انجام تکالیف ۱۵٪
- حضور و شرکت فعال در کلاس ۱۰٪

کد درس: ۰۹

نام درس: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۱)

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد کارگاهی)

نوع واحد: نظری-کارگاهی

هدف کلی درس: آشنا شدن دانشجویان با الگوهای مختلف برنامه ریزی و طراحی آموزشی در یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر علوم پزشکی و بکارگیری عملی این الگوها برای تدریس الکترونیکی اثربخش

شرح درس: به طور کلی برنامه ریزی و طراحی آموزشی در سه حوزه تدریس، محصول آموزشی و سیستم آموزشی انجام می شود که لازم است دانشجویان این رشته با روند برنامه ریزی آموزشی شامل طراحی، اجرا و ارزشیابی هر سه حوزه با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی آشنا باشند. لذا در این درس ابتدا به اصول و مبانی طراحی و برنامه ریزی آموزشی، طیف مدلها و مفاهیم کلی با دیدی تحلیلی پرداخته می شود تا دانشجویان بتوانند ضمن تمیز بین موارد فوق، از مدلها با دیدی کاربردی و عمیق استفاده کنند. سپس بر روی برنامه ریزی آموزشی موقعیت یک تدریس تمرکز می شود تا دانشجویان طراحی آموزشی کامل یک تدریس مجازی را از مرحله تحلیل و برنامه ریزی تا اجرا و ارزشیابی تجربه کنند. و در نهایت بتوانند موقعیت های تدریس مجازی را نقد و تحلیل کرده و برای طراحی تدریس مجازی اثربخش مشاوره دهند. سایر مباحث شامل برنامه ریزی برای طراحی یک محصول یا سیستم آموزشی در درس شماره ۲ همین عنوان پوشش داده می شود. بدین ترتیب یکپارچگی مباحث حفظ شده و دانشجویان نقشه مفهومی درستی را نیز از مباحث درس خواهند داشت.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری - ۵۱ ساعت کارگاهی):

- درک و تحلیل اصول و مفاهیم برنامه ریزی و طراحی آموزشی و ارتباط آن با برنامه ریزی درسی (curriculum development)
- طیف مدلهای برنامه ریزی و طراحی آموزشی و کاربرد آنها برای ارائه تدریس، تدوین محصولات آموزشی و استقرار سیستم آموزشی
- کاربرد و تحلیل نظریه های یادگیری در یادگیری الکترونیکی
- اهمیت برنامه ریزی آموزشی در یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی
- تبیین طیف فرآیند یاددهی - یادگیری در یادگیری الکترونیکی
- تحلیل و مدیریت نقش متخصصین مختلف و جایگاه هر کدام در برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی
- نیازسنجی آموزشی و تحلیل شرایط برای تدریس اثر بخش
- طیف فعالیت های یاددهی - یادگیری در یادگیری الکترونیکی
- ارزشیابی دانشجو در یادگیری الکترونیکی
- ارزشیابی استاد و کمیت و کیفیت تدریس در سیستم مجازی
- برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی تدریس الکترونیکی اثربخش و نوآورانه
- تحلیل نقادانه سیستم های یادگیری الکترونیکی

منابع اصلی درس:

1. Gagniz RM, Wagner WW, Golas KC, Keller JM, Principals of Instructional Design. Wadsworth/Thomson Learning. Last edition
2. Clark, Ruth & Mayer, Richard. e-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning. Last edition

3. Elkins, Diane and Pinder, Desiree. E-Learning Fundamentals: A Practical Guide. Association for Talent Development ; Last edition

۴. دیناروند، حسن. طراحی آموزشی برای اثربخشی تدریس. آخرین چاپ

۵. موریسون، گری آر و روس، استیون ام و کمپ، جرالدا ای. طراحی آموزشی اثربخش. ترجمه رحیمی دوست. آخرین چاپ

۶. -کتاب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان کتبی پایان ترم

- انجام تکالیف و پروژه ها

کد درس: ۱۰

نام درس: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۲)
 پیشنیازها همزمان: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۱)
 تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)
 نوع واحد: نظری-کارآموزی

هدف کلی درس: آشنا شدن دانشجویان با بکارگیری عملی الگوهای مختلف برنامه ریزی و طراحی آموزشی در یادگیری الکترونیکی برای تدوین محصولات آموزشی الکترونیکی و استقرار سیستمهای یادگیری الکترونیکی

شرح درس: این درس در ادامه درس برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۱)، به ایجاد نقشه مفهومی مناسب دانشجویان در مورد طیف فعالیتهای حوزه برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی کمک کرده و دانشجویان به با برنامه ریزی و طراحی محصولات آموزشی الکترونیکی و نیز سیستمهای آموزشی آشنا می شوند. با توجه به رشد و توسعه روز افزون فناوری های مرتبط با آموزش مجازی، توانمندی دانشجویان برای طراحی، اجرا و ارزشیابی محصولات آموزش مجازی و نیز استقرار سیستمهای یادگیری الکترونیکی ضروری است.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری - ۵۱ ساعت کارآموزی):

- طیف محصولات آموزشی مرتبط با یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی
- طراحی و برنامه ریزی، تدوین و ارزشیابی محصولات آموزشی الکترونیکی
- تدوین RFP (Request For Proposal) برای نرم افزارهای یادگیری الکترونیکی
- طیف سیستمهای یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی
- نیازسنجی و تحلیل شرایط برای استقرار سیستم های یادگیری الکترونیکی
- فرآیند یاددهی- یادگیری و تعاملات در سیستم های یادگیری الکترونیکی
- جایگاه امور نرم افزاری و سخت افزاری در طراحی سیستمهای یادگیری الکترونیکی
- مبانی نظری، عملی و مدلهای ارزشیابی برنامه و کاربرد آن در سیستمهای یادگیری الکترونیکی
- برنامه ریزی و طراحی، اجرا و ارزشیابی سیستمهای یادگیری الکترونیکی نوآورانه

منابع اصلی درس:

۱. سیف. اندازه گیری، سنجش و ارزشیابی آموزشی. نشر دوران. آخرین چاپ
2. Allen, Michel. Designing Successful e-Learning. Last edition
3. Garrison, Randy. E-Learning in the 21st Century: A Framework for Research and Practice Routledge Last edition
4. Gagniz RM, Wagner WW, Golas KC, Keller JM, Principals of Instructional Design. Wadsworth/Thomson Learning, Last edition
5. -Worthen BR, Sanders JR, Fitzpatrick JL. Program evaluation: alternative evaluation approaches and practical guidelines. Pearson Education Inc. Last edition
6. Ruhe, Valerie. Zumbo, Bruno D. Evaluation in Distance Education and E-Learning: The Unfolding Model ; Last edition. The Guilford Press. Last edition
7. Related articles

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- آزمون کتبی پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه ها

کد درس: ۱۱

نام درس: ملزومات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری یادگیری الکترونیکی

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۳ واحد (۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی با ملزومات سخت و نرم‌افزاری مدیریت، اجرا و ارزشیابی برنامه‌های یادگیری الکترونیکی

شرح درس:

برای موفقیت یادگیری الکترونیکی، توجه به زیرساخت‌ها امری ضروری است. این درس به بررسی ملزومات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری یادگیری الکترونیکی می‌پردازد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- سیستم‌های مدیریت یادگیری و مدیریت محتوای یادگیری و سایر پلتفرم‌های روز
- سیستم نرم‌افزاری کلاس مجازی و ویدئو کنفرانس
- آشنایی با ساختار و نحوه کارکرد سخت‌افزارهای مورد نیاز آموزش مجازی
- ساز و کارهای تعاملات الکترونیکی
- فناوری‌های نوین نرم‌افزاری
- تاثیر فناوری‌های آموزشی بر نقش مدرس و دانشجو
- تحلیل و استقرار محیط‌های مجازی یادگیری بر اساس نیازهای آموزشی

منابع اصلی درس:

1. David Murphy. Rob Walker And Graham Webb. Online Learning And Teaching With Technology: Case Studies Experience And Practice. Last edition
2. Martin Weller. Delivering Learning On The Net: The Why, What & How Of Online Education. Kogan Page. Last edition
3. William and Katherine Horton. E-LEARNING TOOLS AND TECHNOLOGIES. John Wiley & Sons. Last edition
4. E-Learning: Concepts, Trends, Applications. Epignosis LLC. United States of America. Last edition
5. Meghan Cerner. Learning perspectives. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان کتبی پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه‌ها

کد درس: ۱۲

نام درس: طراحی محتوای الکترونیکی در آموزش علوم پزشکی
پیشنیازها همزمان: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۲)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد کارآموزی)
نوع واحد: نظری-کارآموزی

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با اصول طراحی و تدوین محتوای الکترونیکی و کاربرد اصول فرا گرفته شده در عمل
شرح درس:

فناوری به دلیل استفاده از فناوری بکار نمی‌رود و افراد همیشه حین استفاده از وسایل دیجیتال به دنبال نوعی محتوا هستند. محتوای آموزشی یکی از بنیان‌های اساسی سیستم‌های آموزشی بوده و در عین حال عاملی اقتصادی به خصوص در دنیای مجازی محسوب می‌گردد. درس حاضر بر نحوه طراحی و تولید محتوای آموزشی در یادگیری الکترونیکی می‌پردازد.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری - ۵۱ ساعت کارآموزی):

- انتخاب محتوای الکترونیکی متناسب با اهداف یاددهی-یادگیری
- اصول طراحی محتوای الکترونیکی برای کاربری‌های متفاوت (از دروس نظری تا عملی) در علوم پزشکی
- سناریو نویسی برای انواع محتواهای الکترونیکی (ویدئو، چندرسانه‌ای و ...)
- برنامه ریزی و توانمندسازی اساتید برای استفاده اثربخش از محتوای الکترونیکی
- ارزشیابی محتواهای الکترونیکی در حوزه علوم پزشکی
- هزینه-اثربخشی محتواهای الکترونیکی
- تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد در آموزش مبتنی بر محتوای الکترونیکی
- طراحی محتواهای الکترونیکی خلاق و نوآور در حوزه علوم پزشکی در کشور و دنیا

منابع اصلی درس:

1. Mishra, S. And Sharma, R. C. Interactive Multimedia Education and Training. Hershy, Pa: Idea Group Publishing Inc. Last edition.
2. Mayer, R. E. Multimedia Learning. New York: Cambridge University Press. Last edition.
3. Aggarwal A. Web Based Education: Learning From Experience, Idea Group, Inc. Last edition.
4. Ma, Z. Web Based Intelligent E-Learning System: Technologies And Application. Last edition.
5. Koumi, J. Designing Video And Multimedia For Open And Flexible Learning, UK: Route Ledge. Last edition.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه شامل طراحی و ارائه مواد آموزشی در محیط نرم افزارهای چند رسانه‌ای

کد درس: ۱۳

نام درس: رویکردهای نوین یادگیری الکترونیکی در آموزش علوم پزشکی
پیشنیازها: همزمان: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۱)
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با رویکردهای نوین یادگیری الکترونیکی

شرح درس:

آموزش مجازی به شکل‌های مختلفی برگزار می‌شود و نکته کلیدی در فرایند یادگیری تعامل بین خود دانشجویان، تعامل بین استادان و دانشجویان، و مشارکت‌های ناشی از این تعاملات است که در نهایت موجب یادگیری می‌شود. در نتیجه یکی از وظایف مدرس مجازی توجه به رویکردهای نوین یادگیری الکترونیکی و اهمیت حضور اجتماعی و تشکیل جوامع یادگیری تحت وب است. این درس به بررسی انواع رویکردهای یادگیری الکترونیکی منطبق بر شرایط روزآمد با تمرکز به آموزش علوم پزشکی می‌پردازد.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- انواع رویکردها و روش‌های نوین یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر علوم پزشکی (مانند شبیه‌سازها، MOOCs و سایر موارد مطابق با رویکردهای روزآمد دنیا)
- جوامع مشارکتی تحت وب و کاربرد آنها در آموزش مجازی
- تحلیل‌گرهای یادگیری و هوش مصنوعی و کاربرد آنها در آموزش مجازی
- بررسی و تحلیل پلتفرم‌ها و رویکردهای نوین یادگیری الکترونیکی معتبر در دنیا و کشور
- روند پیشرفت و توسعه رویکردهای نوین یادگیری الکترونیکی با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی

منابع اصلی درس:

1. Palloff, Rena & Pratt, Keith. Building Online Learning Communities: Effective Strategies for the Virtual Classroom. Jossey Bass Higher and Adult Education. Last edition
2. Conrad, Rita-Marie & Donaldson, Ana. Continuing to Engage the Online Learner. Jossey-Bass Guides to Online Teaching and Learning. Last edition
3. Deborah Ng. Online Community Management For Dummies. Last edition
4. Watkins, Ryan and Corry, Michael. E-Learning Companion: Student's Guide to Online Success. Wadsworth Publishing. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه‌ها

کد درس: ۱۴

نام درس: مدیریت و رهبری آموزشی

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم اصلی و کاربردی مدیریت آموزشی

شرح درس:

مدیریت آموزشی علمی است که به مطالعه عملکرد سازمان‌های آموزشی پرداخته و در توسعه آن از علمی چون جامعه‌شناسی، علوم سیاسی، اقتصاد و مدیریت عمومی بهره‌گیری شده است. این درس چارچوبی برای راهنمایی رهبران و مدیران آموزشی ارائه می‌دهد. و زمینه کاربرد آن در سیستم‌های یادگیری الکترونیکی را برای دانشجویان فراهم می‌کند.

رئوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- اهمیت مدیریت و رهبری در آموزش با تمرکز بر یادگیری الکترونیکی
- آشنایی با تفکر نقادانه و حل مسئله و کاربرد آن در مدیریت
- آشنایی با مهارت‌های ارتباطی و کاربرد آن در مدیریت کار گروهی
- انواع مدل‌های رهبری و مدیریت آموزشی
 - الگوهای رسمی (Formal Model)
 - الگوهای مردم سالار (Collegial Model)
 - الگوهای سیاسی (Political Model)
 - الگوهای ذهنی (Subjective Model)
 - الگوهای تضاد (Ambiguity Model)
 - الگوهای فرهنگی (Cultural Model)
- کاربرد مدل‌های رهبری و مدیریت آموزشی در سیستم‌های یادگیری الکترونیکی

منابع اصلی درس:

1. Bush, Tony. Theories of Educational Leadership and Management. Last edition
2. Robbins, Stephen P. & Judge, Timothy A. Organizational Behavior. Last edition
۳. کتب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه‌ها

کد درس: ۱۵

نام درس: روش‌های تحقیق کیفی

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)

نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: کسب مهارت در انتخاب و طراحی مناسب تحقیق کیفی و شیوه‌های مناسب اجرای این پژوهش‌ها

شرح درس:

تحقیق کیفی برای درک و تبیین پدیده‌های پیچیده اجتماعی از داده‌های کیفی نظیر داده‌های حاصله از مصاحبه، مشاهده مشارکتی، مستندات، پرسشنامه و ... استفاده می‌کند. پیدایش تحقیق کیفی به وجود عامل انسانی مربوط می‌شود. در این روش برای دیدگاه‌های افراد مورد تحقیق ارزش قایل می‌شوند، محقق و تحقیق‌شونده با یکدیگر در رابطه متقابل در نظر گرفته می‌شوند، هم به توصیف می‌پردازد و هم تبیین و برای گردآوری داده به گفته‌ها و رفتارهای قابل مشاهده افراد تکیه می‌کند. این درس به تبیین انواع روش‌های تحقیق کیفی در حوزه یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی می‌پردازد.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری - ۳۴ ساعت عملی):

- مقدمه ای بر پژوهش‌های کیفی، نقاط قوت و محدودیت‌ها
- موضوعات اصلی در تحقیقات کیفی
- مبانی نظری پژوهش‌های کیفی
- انواع اصلی پژوهش‌های کیفی (Grounded Theory, Phenomenology, Case, Ethnography)
- Triangulation
- اقدام پژوهی (Action Research)
- محقق به عنوان ابزار تحقیق
- زبان تحقیقات کیفی
- جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها در تحقیقات کیفی
- مسایل اخلاقی در تحقیقات کیفی
- مدیریت پروژه‌های تحقیقات کیفی

منابع اصلی درس:

1. Gall, MD.; Gall, JP.; Borg, WR.; Educational Research: an Introduction. Longman. Last Edition
2. Flick, Uwe. Introduction to qualitative research. Sage. Last Edition
3. Ick U, Kardorff EV, and Steinke I; A Companion to Qualitative Research, Translated to English by Bryan Jenner UK: SAGE.pub. Last Edition
4. Related Journal articles

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- آزمون کتبی پایان ترم

= تکالیف و کار عملی دانشجویان (از جمله نگارش پروپوزال تحقیق کیفی، انجام پروژه، نقد مقالات کیفی، و ...)

کد درس: ۱۶

نام درس: آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد

پیشنیازها همزمان: ندارد

تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ نظری و ۰/۵ عملی)

نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: شناخت مبانی آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد، منابع شواهد در آموزش پزشکی و نقد شواهد آموزشی

شرح درس:

استفاده از شواهد در تصمیم‌گیری‌های روزمره از بدیهیات و ملزومات تصمیم‌گیری درست به شمار می‌رود. یک رویکرد کلاسیک و یکسان می‌تواند امکان اشتباه را به حداقل رسانده و اطمینان دهد که در بهترین حالت ممکنه بر اساس شواهد موجود که مورد ارزیابی اولیه قرار گرفته‌اند به تصمیم درستی دست یافته‌ایم. علم Best Evidence Medical Education (BEME) به عنوان یک علم اساسی در آموزش پزشکی مطرح بوده و به کمک آن به سمت تدریس مبتنی بر شواهد حرکت نموده و سعی می‌کنیم به بهترین شواهد آموزشی موجود استناد کنیم.

رئوس مطالب (۹ ساعت نظری-۱۷ ساعت عملی):

- مفاهیم اصلی BEME و مقایسه آن با EBM
- سئوالات آموزشی قابل پاسخگویی
- منابع اصلی شواهد آموزشی
- جستجوی نظام مند در منابع آموزشی
- بررسی روایی شواهد آموزشی
- بررسی ارتباط موضوعی و تعمیم‌پذیری شواهد آموزشی
- روش‌های اصلی پژوهشی در یادگیری الکترونیکی
- جمع‌آوری و عرضه داده‌های آموزشی
- تحلیل و جمع‌بندی شواهد آموزشی
- مرورهای نظام مند آموزشی
- استفاده از اصول BEME در موقعیت‌های یاددهی-یادگیری

منابع اصلی درس:

1. Stuart, GW, Theory and Evidence Based Teaching Strategies. Last edition
2. Thomas. G. Evidence Based Practice in Education. Last edition
3. Related articles

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان کتبی پایان ترم
- تکالیف و پروژه‌ها (از جمله طراحی یا نقد یک مرور نظام مند)

کد درس: ۱۷

نام درس: آینده نگاری در یادگیری الکترونیکی

پیشنیاز یا همزمان: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۲)

تعداد واحد: ۱ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مبانی و روش های آینده نگاری در یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی
شرح درس:

آینده‌نگاری را یک فرآیند نظام‌مند با هدف گردآوری آگاهی معطوف به آینده به منظور ترسیم چشم اندازی میان برد تا دراز مدت، توصیف کرده اند که نتایج آن در ایجاد تصمیم گیری‌های کنونی و نیز به جنبش در آوردن فعالیت‌های منسجم جامعه به سمت آینده به کار می‌رود. این تعریف، پنج عنصر بنیادی را در خود گنجانده است: (۱) انتظار، (۲) مشارکت (۳) شبکه‌سازی (۴) ترسیم چشم انداز (۵) عمل‌گرایی. درس حاضر به تبیین آینده نگاری در حوزه یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی می‌پردازد.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- تاریخچه و تعریف آینده نگاری
- اهمیت، ضرورت و کارکردهای آینده نگاری در یادگیری الکترونیکی
- روش های مختلف و گام های عملی یک پروژه آینده نگاری
- روش دلفی: ویژگی ها، انواع، مراحل انجام، نقاط قوت و ضعف، راههای بهبود آن و بکارگیری آن در یادگیری الکترونیکی
- روش سناریو سازی: ویژگی ها، انواع، مراحل انجام، نقاط قوت و و ضعف و بکارگیری آن در یادگیری الکترونیکی
- روش پیمایش محیطی: ویژگی ها، انواع، مراحل انجام، نقاط قوت و و ضعف و بکارگیری آن در یادگیری الکترونیکی
- روش ذهن انگیزی: ویژگی ها، انواع، مراحل انجام، نقاط قوت و و ضعف و بکارگیری آن در یادگیری الکترونیکی
- ذهن انگیزی پیشرفته (روش و ابزار)
- روش تحلیل ثبت اختراع: ویژگی ها، انواع، مراحل انجام، نقاط قوت و و ضعف و بکارگیری آن در یادگیری الکترونیکی
- روش درخت وابستگی: ویژگی ها، انواع، مراحل انجام، نقاط قوت و و ضعف و بکارگیری آن در یادگیری الکترونیکی
- روش تحلیل ریخت شناسی: ویژگی ها، انواع، مراحل انجام، نقاط قوت و و ضعف و بکارگیری آن در یادگیری الکترونیکی
- روش تاثیرات متقابل: ویژگی ها، انواع، مراحل انجام، نقاط قوت و و ضعف و بکارگیری آن در یادگیری الکترونیکی
- روش چرخه آینده: ویژگی ها، انواع، مراحل انجام، نقاط قوت و و ضعف و بکارگیری آن در یادگیری الکترونیکی

منابع اصلی درس:

1. Debra Batemen, Caroline Smith Futures in Education: Principles, practice and potential Monograph Jennifer Gidley, Last edition
۲. اطباءئیان ح. چالش‌های موجود در زمینه سیاست‌گذاری تکنولوژی‌های نو ظهور در ایران. گروه مدیریت تکنولوژی مرکز صنایع نوین؛ آخرین چاپ.
۳. بهرامی م. تکنولوژی‌های آینده، شناسایی و پیش‌بینی؛ آخرین چاپ.
۴. بنیاد توسعه فردا. روش‌های آینده‌نگاری تکنولوژی. بنیاد توسعه فردا؛ آخرین چاپ.

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- امتحان پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه‌ها

کد درس: ۱۸

نام درس: یادگیری مبتنی بر بازی و بازی پردازی در آموزش علوم پزشکی
پیشنیازها: همزمان: طراحی محتوای الکترونیکی در آموزش علوم پزشکی
تعداد واحد: ۱ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با بازی پردازی در آموزش علوم پزشکی

شرح درس:

فرایند بازی، بسیار جذاب است در حالیکه این جذابیت در فرایند آموزشی کمتر وجود دارد. در حقیقت، نگرش کودکان به بازی، نگرشی است که آرزو داریم فراگیران به یادگیری داشته باشند. بازی، ترکیبی از اجزای برانگیزاننده را گرد هم آورده که در هیچ رسانه دیگری دیده نمی شود. بازی خوب از طریق هویت، افراد را متعهد و درگیر می سازد. بازی پردازی (Gamification)، کاربرد و پیاده سازی قواعد بازی در آموزش است، در حالی که یادگیری مبتنی بر بازی (Game based learning)، به یادگیری از طریق طراحی و اجرای بازی های آموزشی اطلاق می شود. در این درس دانشجویان با این دو مفهوم آشنا می شوند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- تعریف و اصول بازی، یادگیری مبتنی بر بازی و بازی پردازی
- نظریه ها و عناصر بازی پردازی و یادگیری مبتنی بر بازی
- کاربرد بازی پردازی و یادگیری مبتنی بر بازی در آموزش مجازی
- شیوه طراحی آموزشی نوآورانه برای بازی پردازی و یادگیری مبتنی بر بازی در محیط های مجازی
- کاربرد بازی پردازی و یادگیری مبتنی بر بازی در قالب محتوای الکترونیکی چندرسانه ای
- نقد و ارزشیابی نمونه های معتبر دنیا

منابع اصلی درس:

1. Kapp , Karl M. The Gamification of Learning and Instruction: Game-based Methods and Strategies for Training and Education . Last edition
2. Related articles

شیوه ارزشیابی دانشجو:

- امتحان پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه ها

کد درس: ۱۹

نام درس: واقعیت مجازی و افزوده در آموزش علوم پزشکی
پیشنیازها همزمان: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۲)
تعداد واحد: ۱ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم واقعیت مجازی و واقعیت افزوده در آموزش علوم پزشکی

شرح درس:

امروزه استفاده از رایانه، زندگی بشر را در تمامی وجوه دگرگون ساخته است. دنیای مجازی را می‌توان به عنوان ابزاری نیرومند و قوی برای ارتقای کیفیت و کارایی آموزش مورد استفاده قرار داد، به گونه‌ای که شیوه‌های سنتی آموزش را دستخوش تغییر قرار دهد. این واحد درسی به بررسی ساختار و کاربرد واقعیت مجازی (Virtual reality) و واقعیت افزوده (Augmented reality) در آموزش پزشکی می‌پردازد.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- تعریف و مفهوم واقعیت مجازی و واقعیت افزوده
- کاربرد واقعیت مجازی و افزوده در آموزش پزشکی و موقعیت‌های یاددهی-یادگیری
- بیمار مجازی و کاربرد آن در آموزش علوم پزشکی به عنوان یک نمونه رایج
- ملزومات طراحی و اجرای مصادیق واقعیت مجازی و افزوده
- شیوه طراحی آموزشی نوآورانه واقعیت مجازی و افزوده
- نقد و ارزشیابی نمونه‌های معتبر دنیا

منابع اصلی درس:

1. Palloff , Rena & Pratt, Keith. Building Online Learning Communities: Effective Strategies for the Virtual Classroom .Jossey Bass Higher and Adult Education: Last edition
2. Nelson, Brian C. & Erlandson, Benjamin E.. Design for Learning in Virtual Worlds (Interdisciplinary Approaches to Educational Technology). Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- امتحان پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه‌ها

نام درس: اقتصاد در یادگیری الکترونیکی
پیشنیاز یا همزمان: ملزومات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری یادگیری الکترونیکی - طراحی محتوای الکترونیکی در آموزش علوم پزشکی
تعداد واحد: ۱ واحد
نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی با مفاهیم و شاخصهای اقتصادی در بخش آموزش و یادگیری الکترونیکی

شرح درس:

تمامی جوامع، با هرگونه اندیشه، دید و حتی هدفهای ناهمگون امروزه فرایند آموزش را به عنوان مهم‌ترین بخش از زندگی فردی و اجتماعی انسان در جهان نوین تلقی می‌کنند. رشد سریع جمعیت باعث شده تا تقاضای روزافزونی برای آموزش ایجاد شود؛ در عین حال جامعه نیز با محدودیت منابع مواجه است و بعضاً ممکن است نتواند اعتبارات لازم را در اختیار این بخش قرار دهد. علم اقتصاد آموزش که یکی از شاخه‌های کاربردی علم اقتصاد است، به بررسی چگونگی تخصیص بهینه منابع در بخش آموزش و میزان مصرف و سرمایه‌گذاری در این زمینه می‌پردازد. اقتصاد یادگیری الکترونیکی یکی از اولویت‌های کلیدی در دانشگاه‌های مجازی است، که این درس به بررسی آن می‌پردازد.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری):

- مروری بر مفاهیم کلی و نظریه‌های اقتصاد آموزش
- اثرات انواع مختلف سرمایه بر نظام آموزشی و جنبه‌های مختلف تاثیر نظام آموزشی بر نظام اقتصادی
- نحوه ارزیابی نیازهای آموزشی و استفاده از روش‌های تحلیل تجربی برای تصمیم‌گیری‌های آموزشی
- اقتصاد مبتنی بر دانش و ICT
- هزینه-اثربخشی در آموزش عالی الکترونیکی
- تولیدات مبتنی بر فن آوری به عنوان یک فعالیت اقتصادی
- هزینه‌ها و دستمزدها در یادگیری الکترونیکی برای ابعاد سخت‌افزاری، نرم‌افزاری و تولید محتوای چندرسانه‌ای

منابع اصلی درس:

1. Youssef, Adel Ben et al .The Economics of E-Learning. Last edition
2. Gary P. Schneider Electronic Commerce. Last edition
3. Ian Graham University of Toronto. Planning and Designing Effective Web Site. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجوی:

- امتحان پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه‌ها

کد درس: ۲۱

نام درس: تحلیل داده‌ها در تحقیقات کیفی
پیشنیازها همزمان: روش‌های تحقیق کیفی
تعداد واحد: ۲ واحد (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی)
نوع واحد: نظری-عملی

هدف کلی درس: کسب مهارت در جمع‌آوری، مدیریت، تحلیل و گزارش نتایج کیفی

شرح درس: روش‌های تحقیق کیفی در علم آموزش و زیرشاخه‌های آن مانند یادگیری الکترونیکی به اندازه روش‌های کمی کاربرد دارند. تقریباً در تمامی طرح‌های پژوهش در آموزش قسمت‌هایی از روش‌های کیفی تحقیق باید مورد استفاده قرار گیرند. در این درس تلاش بر آن است که انواع تحلیل کیفی داده‌ها مورد بررسی قرار گرفته و به صورت عملی آموخته شوند.

رئوس مطالب (۱۷ ساعت نظری-۳۴ ساعت عملی):

- تعاریف و زمینه‌ها
- استراتژی‌های آنالیز کیفی
- نمونه‌گیری کیفی و مدیریت داده‌های کیفی
- استفاده از رایانه نرم‌افزارها برای آنالیز کیفی
- کدگذاری باز و تولید مفاهیم
- تحلیل داده‌ها در زمینه (Context)
- روش‌ها و مراحل تحلیل محتوای کیفی
- گزارش نتایج آنالیز کیفی

منابع اصلی درس:

۱. انسلم استراوس، جولیت کربین. مبانی پژوهش کیفی، فنون و مراحل تولید نظریه زمینه‌ای. ترجمه ابراهیم افشار، آخرین چاپ
2. Krippendorff K. Content Analysis – An Introduction to its Methodology: sage. Last edition

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- آزمون کتبی پایان دوره
- ارزشیابی تکالیف (از جمله کار عملی برای تحلیل محتوای کیفی) توسط دانشجو

کد درس: ۲۲

نام درس: تضمین کیفیت و اعتبار بخشی در نظام های یادگیری الکترونیکی
پیشنیازها همزمان: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی (۲)
تعداد واحد: ۲ واحد (۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی)
نوع واحد: نظری - عملی

هدف کلی درس: آشنایی فراگیران با اهرمهای مختلف حاکمیت که کیفیت سیستمهای یادگیری الکترونیکی را تضمین می کند و فعالیت های دانشگاهی را با این سیستمها همسو می سازد.
شرح درس:

ارتقای کیفیت آموزشی هدف اصلی هر سیستم آموزشی است. این درس به معرفی مفهوم تضمین کیفیت و ارتقای آن در یادگیری الکترونیکی می پردازد و دانشجویان با مدل های مختلف اعتبار بخشی و فرایند و اجزای آن آشنا می شوند. و سیستمهای اعتبار بخشی معتبر مرتبط با آموزش مجازی را نیز می شناسند.
رئوس مطالب (۲۶ ساعت نظری - ۱۷ ساعت عملی):

- تعریف کیفیت در یادگیری الکترونیکی
- رویکرد مبتنی بر استاندارد در ارزشیابی کیفیت
- استانداردهای ساختار، فرآیند و پیامد
- ویژگیها و اجزای استاندارد
- ابزارهای حاکمیت در نظامهای آموزشی
- اعطای مجوز، اعتبار بخشی، و گواهی نامه Licensure, Accreditation, and Certification
- نظم پایش شاخص ها در ارزشیابی کیفیت
- انتخاب رویکرد در ارزشیابی بیرونی کیفیت و اعتبار بخشی
- اعتبار بخشی موسسه ای و برنامه ای
- استاندارد در اعتبار بخشی
- آشنایی با مراکز تضمین کیفیت سیستم های یادگیری الکترونیکی جهان و ایران

منابع اصلی درس:

1. Burke, Joseph C. Achieving accountability in higher education. Jossey-Bass. Last edition
2. WFME and LCME standards. The last revision
3. Related articles

روش ارزشیابی دانشجوی:

- آزمون کتبی پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه (به عنوان مثال: نقد نظام اعتبار بخشی مفروض یا واقعی، ارزیابی وضعیت حاکمیت آموزشی در موسسه مورد نظر و پیشنهاد روشهای بهبود و...)

کد درس: ۲۳

نام درس: مدیریت تغییر در نظام های یادگیری الکترونیکی

پیشنیازها همزمان: مدیریت و رهبری آموزشی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

هدف کلی درس: آشنایی فراگیران با اصول پایه مدیریت تغییر و به کارگیری فنون و ابزارهای مهم برای مدیریت تغییر در دانشگاه

شرح درس:

موفقیت هر تغییری در سیستمهای یادگیری الکترونیکی به مدیریت فرایند تغییر کاملاً وابسته است. در این درس دانشجویان با اهمیت مدیریت تغییر و مراحل و اصول آن آشنا شده و مداخلات تغییر در سطح سازمان، گروه و فرد را فرا می گیرند.

رنوس مطالب (۳۴ ساعت نظری):

- اهمیت تغییر و مدیریت آن
- تحلیل SWOT
- تحلیل میدان نیروها و منشا و قدرت آنها برای تغییر
- آمادگی و توانمندی برای تغییر
- پایبندی، مشارکت و پذیرش (Commitment, enrolment and compliance)
- مداخلات تغییر در سطح سازمان
- مدیریت کیفیت جامع (Total Quality Management, TQM)
- مهندسی مجدد فرآیند کسب و کار (Business Process Reengineering, BPR)
- مداخلات تغییر در سطح گروه
- ساختارهای یادگیرنده موازی (Parallel learning structure)
- تیمهای خود مدیر (Self-managed teams)
- مداخلات تغییر در سطح فرد و فنون تغییر رفتار فردی
- توسعه سازمانی (Organizational Development, OD)
- یادگیری سازمانی و سازمان یادگیرنده (Organizational learning and the learning Organization)
- استفاده از روشهایی چون اقدام پژوهی (Action research) و پژوهش ابداع (Innovation research) برای مدیریت تغییر

منابع اصلی درس:

1. Les, Valerie; Sutherland, K. Organizational Change: Managing Change in the NHS.NHS. Last edition
2. Harding, A.; Preker, AS. Understanding Organizational Reforms. Last edition
3. Related articles

روش ارزشیابی دانشجوی:

- امتحان پایان ترم
- انجام تکالیف و پروژه ها

فصل چهارم

استانداردهای برنامه آموزشی

رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

استانداردهای برنامه‌های آموزشی رشته‌های تحت پوشش شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

موارد زیر، حداقل موضوعاتی هستند که بایستی در فرایند ارزیابی برنامه‌های آموزشی توسط ارزیابان مورد بررسی قرار گیرند:

- * ضروری است، دوره، فضاها و امکانات آموزشی عمومی مورد نیاز از قبیل: کلاس درس اختصاصی، سالن کنفرانس، قفسه اختصاصی کتاب در گروه، کتابخانه عمومی، مرکز کامپیوتر مجهز به اینترنت با سرعت کافی و نرم افزارهای اختصاصی، وب سایت اختصاصی گروه و سیستم بایگانی آموزشی را در اختیار داشته باشد.
- * ضروری است، گروه آموزشی، فضاهای اختصاصی مورد نیاز، شامل: آزمایشگاه‌های اختصاصی، عرصه‌های بیمارستانی و اجتماعی را براساس مفاد مندرج در برنامه آموزشی در اختیار فراگیران قرار دهد.
- * ضروری است، دپارتمان آموزشی، فضاهای رفاهی و فرهنگی مورد نیاز، شامل: اتاق استادان، اتاق دانشجویان، سلف سرویس، نمازخانه، خوابگاه و امکانات فرهنگی ورزشی را در اختیار برنامه قرار دهد.
- * ضروری است که عرصه‌های آموزشی خارج دپارتمان (دوره‌های چرخشی)، مورد تایید قطعی گروه ارزیابان باشند.
- * ضروری است، جمعیت‌ها و مواد اختصاصی مورد نیاز برای آموزش شامل: بیمار، تخت فعال بیمارستانی، نمونه‌های آزمایشگاهی، نمونه‌های غذایی، دارویی یا آرایشی برحسب نیاز برنامه آموزشی به تعداد کافی و تنوع قابل قبول از نظر ارزیابان در دسترس فراگیران قرار داشته باشد.
- * ضروری است، تجهیزات سرمایه‌ای و مصرفی مورد نیاز مندرج در برنامه در اختیار مجریان برنامه قرار گرفته باشد و کیفیت آن‌ها نیز، مورد تایید گروه ارزیابان باشد.
- * ضروری است، امکانات لازم برای تمرینات آموزشی و انجام پژوهش‌های مرتبط، متناسب با رشته مورد ارزیابی در دسترس هیئت علمی و فراگیران قرار داشته باشد و این امر، مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، دپارتمان آموزشی مورد ارزیابی، هیئت علمی مورد نیاز را بر اساس موارد مندرج در برنامه آموزشی و مصوبات شورای گسترش در اختیار داشته باشد و مستندات آن در اختیار گروه ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، دپارتمان آموزشی برای تربیت فراگیران دوره، کارکنان دوره دیده مورد نیاز را طبق آنچه در برنامه آموزشی آمده است، در اختیار داشته باشد.
- * ضرورت دارد که برنامه آموزشی (Curriculum) در دسترس تمام مخاطبین قرار گرفته باشد.
- * ضروری است، آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، گایدلاین‌ها، قوانین و مقررات آموزشی در دسترس همه مخاطبین قرار داشته باشد و فراگیران در ابتدای دوره، در مورد آنها توجیه شده باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است که منابع درسی اعم از کتب و مجلات مورد نیاز فراگیران و اعضای هیات علمی، در قفسه کتاب گروه آموزشی در دسترس باشند.
- * ضروری است که فراگیران در طول هفته، طبق تعداد روزهای مندرج در قوانین جاری در محل کار خود حضور فعال داشته، وظایف خود را تحت نظر استادان یا فراگیران ارشد انجام دهند و برنامه هفتگی یا ماهانه گروه در دسترس باشند.
- * ضروری است، محتوای برنامه کلاس‌های نظری، حداقل در ۸۰٪ موضوعات با جدول دروس مندرج در برنامه آموزشی انطباق داشته باشد.
- * ضروری است، فراگیران، طبق برنامه تنظیمی گروه، در کلیه برنامه‌های آموزشی و پژوهشی گروه، مانند کنفرانس‌های درون‌گروهی، سمینارها، کارهای عملی، کارهای پژوهشی و آموزش رده‌های پایین‌تر حضور فعال داشته باشند و مستندات آن در اختیار ارزیابان قرار داده شود.

- * ضروری است، فرایند مهارت آموزی در دوره، مورد رضایت نسبی فراگیران و تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، مقررات پوشش (Dress Code) در شروع دوره به فراگیران اطلاع رسانی شود و برای پایش آن، مکانیسم های اجرایی مناسب و مورد تایید ارزیابان در دپارتمان وجود داشته باشد.
- * ضروری است، فراگیران از کدهای اخلاقی مندرج در کوریکولوم آگاه باشند و به آن عمل نمایند و عمل آنها مورد تایید ارزیابان قرار گیرد.
- * ضروری است، در گروه آموزشی برای کلیه فراگیران کار پوشه آموزشی (Portfolio) تشکیل شود و نتایج ارزیابی ها، گواهی های فعالیت های آموزشی، داخل و خارج از گروه آموزشی، تشویقات، تذکرات و مستندات ضروری دیگر در آن نگهداری شود.
- * ضروری است، فراگیران کارنمای (Log Book) قابل قبولی، منطبق با توانمندی های عمومی و اختصاصی مندرج در برنامه مورد ارزیابی در اختیار داشته باشند.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب نیمسال تحصیلی، مهارت های مداخله ای اختصاصی لازم را براساس موارد مندرج در برنامه انجام داده باشند و در کارنمای خود ثبت نموده و به امضای استادان ناظر رسانده باشند.
- * ضروری است، کارنما به طور مستمر توسط فراگیران تکمیل و توسط استادان مربوطه پایش و نظارت شود و باز خورد مکتوب لازم به آنها ارائه گردد.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود، در برنامه های پژوهشی گروه علمی مشارکت داشته باشند و مستندات آن در دسترس باشند.
- * ضروری است، فراگیران بر حسب سال تحصیلی، واحدهای خارج از گروه آموزشی را (در صورت وجود) گذرانده و از مسئول عرصه مربوطه گواهی دریافت نموده باشند و مستندات آن به رویت گروه ارزیاب رسانده شود.
- * ضروری است، بین گروه آموزشی اصلی و دیگر گروه های آموزشی همکاری های علمی بین رشته ای از قبل پیش بینی شده و برنامه ریزی شده وجود داشته باشد و مستنداتی که مبین این همکاری ها باشند، در دسترس باشد.
- * ضروری است، در آموزش های حداقل از ۷۰٪ روش ها و فنون آموزشی مندرج در برنامه، استفاده شود.
- * ضروری است، فراگیران در طول دوره خود به روش های مندرج در برنامه، مورد ارزیابی قرار گیرند و مستندات آن به گروه ارزیاب ارائه شود.
- * ضروری است، دانشگاه یا مراکز آموزشی مورد ارزیابی، واجد ملاک های مندرج در برنامه آموزشی باشند.

فصل پنجم

ارزشیابی برنامه آموزشی

رشته برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی در

مقطع دکتری تخصصی (Ph.D.)

ارزشیابی برنامه (Program Evaluation)

نحوه ارزشیابی تکوینی برنامه:

با نظر سنجی از مدرسان، دانشجویان و مسئولان آموزشی دانشکده، میزان رعایت برنامه مصوب و محتوا و شیوه آموزش در طی ارائه دوره بررسی خواهد شد. بر اساس نتایج و مشکلات احتمالی، اقدامات لازم برای اصلاح برنامه به عمل خواهد آمد. ارزشیابی تکوینی به طور مستمر در پایان هر ترم تحصیلی (از ابتدای راه اندازی برنامه تا پایان دوره اول) انجام خواهد شد؛ و نتایج هر دوره پذیرش دانشجو به طور مجزا در پایان آن ارائه می‌شود.

شرایط ارزشیابی نهایی برنامه:

این برنامه در شرایط زیر ارزشیابی خواهد شد:

- ۱- گذشت ۵ سال از اجرای برنامه
- ۲- تغییرات عمده فناوری و علم روز یادگیری الکترونیکی که نیاز به بازنگری برنامه را مسجل کند
- ۳- تصمیم سیاستگذاران اصلی مرتبط با برنامه

شاخص‌های ارزشیابی برنامه:

شاخص:

معیار:

- میزان رضایت دانش‌آموختگان از برنامه: ۸۰ درصد
- میزان رضایت اعضای هیات علمی از برنامه: ۸۰ درصد
- میزان رضایت مدیران نظام سلامت از نتایج برنامه: ۸۰ درصد

- میزان برآورد نیازها و رفع مشکلات سلامت توسط دانش‌آموختگان رشته: طبق نظر گروه ارزیابی کننده
- کمیت و کیفیت تولیدات فکری و پژوهشی توسط دانش‌آموختگان رشته: طبق نظر گروه ارزیابی کننده

شیوه ارزشیابی برنامه:

- نظرسنجی از هیات علمی درگیر برنامه، دستیاران و دانش‌آموختگان با پرسشنامه‌های از قبل تدوین شده
- استفاده از پرسشنامه‌های موجود در واحد ارزشیابی و اعتباربخشی دبیرخانه

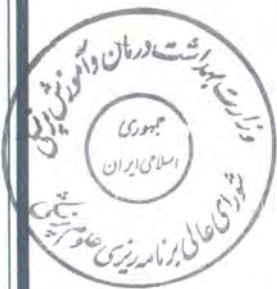
متولی ارزشیابی برنامه:

متولی ارزشیابی برنامه، شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی با همکاری گروه تدوین یا بازنگری برنامه و سایر دبیرخانه‌های آموزشی و سایر اعضای هیات علمی می‌باشند.

نحوه بازنگری برنامه:

مراحل بازنگری این برنامه به ترتیب زیر است:

- گردآوری اطلاعات حاصل از نظرسنجی، تحقیقات تطبیقی و عرصه‌ای، پیشنهادات و نظرات صاحب‌نظران
- درخواست از دبیرخانه جهت تشکیل کمیته بازنگری برنامه
- طرح اطلاعات گردآوری شده در کمیته بازنگری برنامه
- بازنگری در قسمت‌های مورد نیاز برنامه و ارائه پیش‌نویس برنامه آموزشی بازنگری شده به دبیرخانه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی

ضمائم

پیوست ۱

منشور حقوق بیمار در ایران

۱- دریافت مطلوب خدمات سلامت حق بیمار است.

- ارائه خدمات سلامت باید:

- ۱-۱) شایسته‌شان و منزلت انسان و با احترام به ارزش‌ها، اعتقادات فرهنگی و مذهبی باشد؛
 - ۱-۲) بر پایه‌ی صداقت، انصاف، ادب و همراه با مهربانی باشد؛
 - ۱-۳) فارغ از هرگونه تبعیض از جمله قومی، فرهنگی، مذهبی، نوع بیماری و جنسیتی باشد؛
 - ۱-۴) بر اساس دانش روز باشد؛
 - ۱-۵) مبتنی بر برتری منافع بیمار باشد؛
 - ۱-۶) در مورد توزیع منابع سلامت مبتنی بر عدالت و اولویت‌های درمانی بیمار باشد؛
 - ۱-۷) مبتنی بر هماهنگی ارکان مراقبت اعم از پیشگیری، تشخیص، درمان و توانبخشی باشد؛
 - ۱-۸) به همراه تامین کلیه امکانات رفاهی پایه و ضروری و به دور از تحمیل درد و رنج و محدودیت‌های غیرضروری باشد؛
 - ۱-۹) توجه ویژه‌ای به حقوق گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه از جمله کودکان، زنان باردار، سالمندان، بیماران روانی، زندانیان، معلولان ذهنی و جسمی و افراد بدون سرپرست داشته باشد؛
 - ۱-۱۰) در سریع‌ترین زمان ممکن و با احترام به وقت بیمار باشد؛
 - ۱-۱۱) با در نظر گرفتن متغیرهایی چون زبان، سن و جنس گیرندگان خدمت باشد؛
 - ۱-۱۲) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، خدمات بدون توجه به تأمین هزینه‌ی آن صورت گیرد. در موارد غیرفوری (الکتیو) بر اساس ضوابط تعریف شده باشد؛
 - ۱-۱۳) در مراقبت‌های ضروری و فوری (اورژانس)، در صورتی که ارائه خدمات مناسب ممکن نباشد، لازم است پس از ارائه‌ی خدمات ضروری و توضیحات لازم، زمینه انتقال بیمار به واحد مجهز فراهم گردد؛
 - ۱-۱۴) در مراحل پایانی حیات که وضعیت بیماری غیر قابل برگشت و مرگ بیمار قریب الوقوع می باشد هدف حفظ آسایش وی می باشد. منظور از آسایش، کاهش درد و رنج بیمار، توجه به نیازهای روانی، اجتماعی، معنوی و عاطفی وی و خانواده‌اش در زمان احتضار می‌باشد. بیمار در حال احتضار حق دارد در آخرین لحظات زندگی خویش با فردی که می‌خواهد همراه گردد.
- ۲- اطلاعات باید به نحو مطلوب و به میزان کافی در اختیار بیمار قرار گیرد.
- ۲-۱) محتوای اطلاعات باید شامل موارد ذیل باشد:
 - ۲-۲-۱) مفاد منشور حقوق بیمار در زمان پذیرش؛
 - ۲-۱-۲) ضوابط و هزینه‌های قابل پیش بینی بیمارستان اعم از خدمات درمانی و غیر درمانی و ضوابط بیمه و معرفی سیستم‌های حمایتی در زمان پذیرش؛
 - ۲-۱-۳) نام، مسئولیت و رتبه‌ی حرفه‌ای اعضای گروه پزشکی مسئول ارائه مراقبت از جمله پزشک، پرستار و دانشجو و ارتباط حرفه‌ای آن‌ها با یکدیگر؛
 - ۲-۱-۴) روش‌های تشخیصی و درمانی و نقاط ضعف و قوت هر روش و عوارض احتمالی آن، تشخیص بیماری، پیش آگهی و عوارض آن و نیز کلیه‌ی اطلاعات تأثیرگذار در روند تصمیم‌گیری بیمار؛
 - ۲-۱-۵) نحوه‌ی دسترسی به پزشک معالج و اعضای اصلی گروه پزشکی در طول درمان؛
 - ۲-۱-۶) کلیه‌ی اقداماتی که ماهیت پژوهشی دارند.
 - ۲-۱-۷) ارائه آموزش‌های ضروری برای استمرار درمان؛
- ۲-۲) نحوه‌ی ارائه اطلاعات باید به صورت ذیل باشد:

- ۱-۲-۲) اطلاعات باید در زمان مناسب و متناسب با شرایط بیمار از جمله اضطراب و درد و ویژگی‌های فردی وی از جمله زبان، تحصیلات و توان درک در اختیار وی قرار گیرد، مگر این‌که:
- تأخیر در شروع درمان به واسطه‌ی ارائه‌ی اطلاعات فوق سبب آسیب به بیمار گردد؛ (در این صورت انتقال اطلاعات پس از اقدام ضروری، در اولین زمان مناسب باید انجام شود).
- بیمار علی‌رغم اطلاع از حق دریافت اطلاعات، از این امر امتناع نماید که در این صورت باید خواست بیمار محترم شمرده شود، مگر این‌که عدم اطلاع بیمار، وی یا سایرین را در معرض خطر جدی قرار دهد؛
- ۲-۲-۲) بیمار می‌تواند به کلیه‌ی اطلاعات ثبت‌شده در پرونده‌ی بالینی خود دسترسی داشته باشد و تصویر آن را دریافت نموده و تصحیح اشتباهات مندرج در آن را درخواست نماید.
- ۳- حق انتخاب و تصمیم‌گیری آزادانه بیمار در دریافت خدمات سلامت باید محترم شمرده شود.
- ۳-۱) محدوده انتخاب و تصمیم‌گیری درباره موارد ذیل می‌باشد:
- ۳-۱-۱) انتخاب پزشک معالج و مرکز ارائه‌کننده‌ی خدمات سلامت در چارچوب ضوابط؛
- ۳-۱-۲) انتخاب و نظر خواهی از پزشک دوم به‌عنوان مشاور؛
- ۳-۱-۳) شرکت یا عدم شرکت در هر گونه پژوهش، با اطمینان از اینکه تصمیم‌گیری وی تأثیری در تداوم نحوه دریافت خدمات سلامت نخواهد داشت؛
- ۳-۱-۴) قبول یا رد درمان‌های پیشنهادی پس از آگاهی از عوارض احتمالی ناشی از پذیرش یا رد آن مگر در موارد خودکشی یا مواردی که امتناع از درمان شخص دیگری را در معرض خطر جدی قرار می‌دهد؛
- ۳-۱-۵) اعلام نظر قبلی بیمار در مورد اقدامات درمانی آتی در زمانی که بیمار واجد ظرفیت تصمیم‌گیری می‌باشد ثبت و به‌عنوان راهنمای اقدامات پزشکی در زمان فقدان ظرفیت تصمیم‌گیری وی با رعایت موازین قانونی مد نظر ارائه‌کنندگان خدمات سلامت و تصمیم‌گیرنده جایگزین بیمار قرار گیرد.
- ۳-۲) شرایط انتخاب و تصمیم‌گیری شامل موارد ذیل می‌باشد:
- ۳-۲-۱) انتخاب و تصمیم‌گیری بیمار باید آزادانه و آگاهانه، مبتنی بر دریافت اطلاعات کافی و جامع (مذکور در بند دوم) باشد؛
- ۳-۲-۲) پس از ارائه اطلاعات، زمان لازم و کافی به بیمار جهت تصمیم‌گیری و انتخاب داده شود.
- ۴- ارائه خدمات سلامت باید مبتنی بر احترام به حریم خصوصی بیمار (حق خلوت) و رعایت اصل رازداری باشد.
- ۴-۱) رعایت اصل رازداری راجع به کلیه‌ی اطلاعات مربوط به بیمار الزامی است مگر در مواردی که قانون آن را استثنا کرده باشد؛
- ۴-۲) در کلیه‌ی مراحل مراقبت اعم از تشخیصی و درمانی باید به حریم خصوصی بیمار احترام گذاشته شود. ضروری است بدین منظور کلیه‌ی امکانات لازم جهت تضمین حریم خصوصی بیمار فراهم گردد؛
- ۴-۳) فقط بیمار و گروه درمانی و افراد مجاز از طرف بیمار و افرادی که به حکم قانون مجاز تلقی می‌شوند میتوانند به اطلاعات دسترسی داشته باشند؛
- ۴-۴) بیمار حق دارد در مراحل تشخیصی از جمله معاینات، فرد معتمد خود را همراه داشته باشد. همراهی یکی از والدین کودک در تمام مراحل درمان حق کودک می‌باشد مگر اینکه این امر برخلاف ضرورت‌های پزشکی باشد.
- ۵- دسترسی به نظام کارآمد رسیدگی به شکایات حق بیمار است.
- ۵-۱) هر بیمار حق دارد در صورت ادعای نقض حقوق خود که موضوع این منشور است، بدون اختلال در کیفیت دریافت خدمات سلامت به مقامات ذی صلاح شکایت نماید؛
- ۵-۲) بیماران حق دارند از نحوه رسیدگی و نتایج شکایت خود آگاه شوند؛

۳-۵) خسارت ناشی از خطای ارائه‌کنندگان خدمات سلامت باید پس از رسیدگی و اثبات مطابق مقررات در کوتاه‌ترین زمان ممکن جبران شود.

در اجرای مفاد این منشور در صورتی که بیمار به هر دلیلی فاقد ظرفیت تصمیم‌گیری باشد، اعمال کلیه حقوق بیمار- مذکور در این منشور- بر عهده‌ی تصمیم‌گیرنده‌ی قانونی جایگزین خواهد بود. البته چنانچه تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین بر خلاف نظر پزشک، مانع درمان بیمار شود، پزشک می‌تواند از طریق مراجع ذی‌ربط درخواست تجدید نظر در تصمیم‌گیری را بنماید.

چنانچه بیماری که فاقد ظرفیت کافی برای تصمیم‌گیری است، اما می‌تواند در بخشی از روند درمان معقولانه تصمیم بگیرد، باید تصمیم او محترم شمرده شود.

آیین نامه اجرایی پوشش (Dress Code) و اخلاق حرفه ای دانشجویان در محیط های آزمایشگاهی-بالینی

نحوه پوشش و رفتار تمامی خدمتگزاران در مشاغل گروه پزشکی* باید به گونه ای باشد که ضمن حفظ شئون حرفه ای، زمینه را برای ارتباط مناسب و موثر حرفه ای با بیماران، همراهان بیماران، همکاران و اطرافیان در محیط های آموزشی فراهم سازد. لذا رعایت مقررات زیر برای کلیه عزیزانی که در محیط های آموزشی بالینی و آزمایشگاهی در حال تحصیل یا ارائه خدمت هستند، اخلاقاً الزامی است.

فصل اول: لباس و نحوه پوشش

لباس دانشجویان جهت ورود به محیط های آموزشی به ویژه محیط های بالینی و آزمایشگاهی باید متحدالشکل بوده و شامل مجموعه ویژگیهای زیر باشد:

- ۱- روپوش سفید بلند(درحد زانو و غیر چسبان با آستین بلند)
- ۲- روپوش باید دارای آرم دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه باشد.
- ۳- تمامی دکمه های روپوش باید در تمام مدت حضور در محیط های آموزشی بطور کامل بسته باشد.
- ۴- استفاده از کارت شناسایی معتبر عکس دار حاوی (حرف اول نام، نام خانوادگی، عنوان، نام دانشکده و نام رشته) بر روی پوشش، در ناحیه سینه سمت چپ در تمام مدت های حضور در محیط های آموزشی الزامی است.
- ۵- دانشجویان خانم باید تمامی سر، گردن، نواحی زیر گردن و موها را با پوشش مناسب بپوشانند.
- ۶- شلوار باید بلند، متعارف، ساده و غیرچسبان باشد. استفاده از شلوارهای جین پاره و نظایر آن در شان حرفه پزشکی نیست.
- ۷- پوشیدن جوراب ساده که تمامی پا و ساق پا را بپوشاند ضروری است.
- ۸- پوشیدن جوراب های توری و یا دارای تزیینات ممنوع است.
- ۹- کفش باید راحت و مناسب بوده، هنگام راه رفتن صدا نداشته باشد.
- ۱۰- روپوش، لباس و کفش باید راحت، تمیز، مرتب و درحد متعارف باشد و نباید دارای رنگهای تند و زننده نامتعارف باشد.
- ۱۱- استفاده از نشانه های نامربوط به حرفه پزشکی و آویختن آن به روپوش، شلوار و کفش ممنوع است.
- ۱۲- استفاده و در معرض دید قراردادن هرگونه انگشتر، دستبند، گردنبند و گوشواره(به جز حلقه ازدواج) در محیط های آموزشی ممنوع است.

۱۳- استفاده از دمپایی و صندل در محیط های آموزشی به جز اتاق عمل ممنوع است.
* منظور از گروه پزشکی؛ شاغلین در حرفه پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، پرستاری، مامایی، توانبخشی، بهداشت، تغذیه، پیراپزشکی، علوم پایه و فناوریهای نوین مرتبط با علوم پزشکی است.

فصل دوم: بهداشت فردی و موازین آرایش در محیط های آموزشی کشور

- ۱- وابستگان به حرف پزشکی الگوهای نظافت و بهداشت فردی هستند، لذا، بدون تردید تمیزی ظاهر و بهداشت رفتار در محیط های آموزشی علوم پزشکی از ضروریات است.
- ۲- ناخن ها باید کوتاه و تمیز باشد آرایش ناخن ها با لاک و برچسب های ناخن در هر شکلی ممنوع است استفاده از ناخن های مصنوعی و ناخن بلند موجب افزایش شانس انتقال عفونت و احتمال آسیب به دیگران و تجهیزات پزشکی می باشد.

- ۳- آرایش سر و صورت به صورت غیر متعارف و دور از شئون حرفه پزشکی ممنوع می باشد.
 - ۴- نمایان نمودن هرگونه آرایش بصورت تاتو و با استفاده از حلقه یا نگین در بینی یا هر قسمت از دست‌ها و صورت ممنوع است.
 - ۵- ادکلن و عطرهای با بوی تند و حساسیت زا در محیط‌های آموزشی ممنوع است.
- فصل سوم: موازین رفتار دانشجویان در محیط‌های آموزش پزشکی**
- ۱- رعایت اصول اخلاق حرفه ای، تواضع و فروتنی در برخورد با بیماران، همراهان بیماران، استادان، فراگیران و کارکنان الزامی است.
 - ۲- صحبت کردن در محیط‌های آموزشی باید به آرامی و با ادب همراه باشد. و هرگونه ایجاد سرو و صدای بلند و یا بر زبان راندن کلمات که در شان حرفه پزشکی نیست، ممنوع است.
 - ۳- استعمال دخانیات در کلیه زمان‌های حضور فرد در محیط‌های آموزشی، ممنوع می باشد.
 - ۴- جویدن آدامس و نظایر آن در آزمایشگاهها، سالن کنفرانس، راند بیماران و درحضور اساتید، کارکنان و بیماران ممنوع می باشد.
 - ۵- در زمان حضور در کلاس‌ها، آزمایشگاهها و راند بیماران، تلفن همراه باید خاموش بوده و در سایر زمان‌ها، استفاده از آن به حد ضرورت کاهش یابد.
 - ۶- هرگونه بحث و شوخی‌های عمومی مرتبط نظیر آسانسورها، کافی شاپ‌ها و رستوران‌ها ممنوع می باشد.
- فصل چهارم: نظارت بر اجرا و پیگیری موارد تخلف آئین نامه**
۱. نظارت بر رعایت اصول این آئین نامه در بیمارستان‌های آموزشی و سایر محیط‌های آموزشی علوم وابسته پزشکی بالینی بر عهده معاون آموزشی بیمارستان، مدیر گروه، رئیس بخش و کارشناسان آموزشی و دانشجویی واحد مربوطه می باشد.
 - ۲- افرادی که اخلاق حرفه ای و اصول این آئین نامه را رعایت ننمایند ابتدا تذکر داده می شود و در صورت اصرار بر انجام تخلف به شورای انضباطی دانشجویان ارجاع داده می شوند.